అనాదికొసనుంచి
అనంతత్వంలోకి

బోయి భీమన్న

CI

అనాదికాసనుంచి
అనంతత్వంలోకి

బోయి భీమన్న

సాహితీలతా ప్రచురణలు
హైదరాబాదు

సాహితీలత
ప్రథమ ఫలం
1962

తొలి ముద్రణ
శుభకృత్
శ్రావణ శుద్ధ సప్తమి, మంగళవారం

మూల్యం :
4.00

I

నమస్కారం, స్వాగతం!

సామాన్యం, వైజ్ఞానికం, ఆధ్యాత్మికం — ఈ మూడూ జ్ఞానం యొక్క అంతస్తులు.

ఒక సామాన్యుడు, ఒక విజ్ఞాని, ఒక తత్త్వవేత్త — ఈ ముగ్గురూ ఒక ఉద్యానంలో ప్రవేశించినప్పుడు-దాని అంద చందాలను, పూలను, పండ్లను, తేనెలను సమానంగానే అనుభవించినప్పటికీ, ఏతదనుభవానంద స్థాయిలో అంతస్తులు వేరువేరుగా వుంటాయి.

ముగ్గురూ సహృదయులే. వారి ఆనంద స్థాయిమాత్రమే వేరు.

సహృదయులు కనుకనే ఉద్యానశోభను అనుభవించి, తన్మయులు కాగలగడం. అదే ప్రకృతి సౌందర్యారాధన.

అనాదికొసనుంచి అనంతత్వందాకా పరివ్యాప్తమైవున్న ఈ ప్రకృతిలీలలో సర్వకాలాల, సర్వదేశాల సమస్తోద్యానాల రసభావ సౌందర్య సమాహార స్వరూపమే కవితోద్యానం.

పై మూడు అంతస్తులవారూ కవితోద్యానంలో విహరిస్తారు. ఆనందపారవశ్యం పొందుతారు.

ఉద్యానం బాహ్యం. కవితోద్యానం అభ్యంతరం. బాహ్యాభ్యంతరాలను సమన్వయించి, ఒక లయలో నడిపించడమే నిజంగా జీవించడం. లయాన్విత జీవిత పారమ్యమే ఆనందం. అదే బ్రహ్మ.

ఇక ప్రస్తుతం—

ఈ నా చిన్న కవితోద్యానంలో ప్రవేశించే సహృదయులకు నమస్కారం, స్వాగతం!

ఇందులోని ప్రేయసి కేవలం ప్రేయసి. ప్రియుడు కేవలం ప్రియుడు. ప్రేయసికి ప్రియుడు సాక్షాత్తు భగవంతుడు. ప్రియుడికి ప్రేయసి సాక్షాత్తు భగవతి.

నేను ఆత్మ, నీవు పరమాత్మ.

ఆత్మ స్త్రీ అయితే, పరమాత్మ పురుషుడు. ఆత్మ పురుషుడైతే, పరమాత్మ స్త్రీ.

కాగా—

నీవు అన్నప్పుడు-ఆ నీవు ప్రియుడు కావచ్చు, ప్రేయసికావచ్చు-సందర్భోచితంగా.

సర్వప్రకృతీ అర్ధనారీశ్వర కల్పనా చమత్కృతే!

ప్రకృతిలోని సర్వసౌందర్య కళాస్థానాలూ స్త్రీలో నిక్షిప్తాలు.

క్రింద స్త్రీపురుషులు. పైని తారాచంద్రులు. వీరి మధ్యగల సంబంధబాంధవ్యాలే వివిధఋతుసంయుత కాలలీల, జీవలీల, విశ్వలీల.

వర్షర్తువులో "చెలరేగిన ప్రకృతి" శరదృతువులో శాంతించి, ప్రసన్న మవుతుంది.

"రేయి"లో స్వర్ణది చుట్టూ నల్లరేవడి పొలంలా వుంది ఆకాశం. నక్షత్రాలే పండిన ప్రత్తిపువ్వులు. గొర్రెలమంద మేషరాశి. ఆ ప్రాంత మంతా గోలోకం. ఆకాశంలో పాలసముద్రంనుంచి దివిజగంగ విడి పోయే ప్రాంత మది. కార్తిక శుక్ల విదియ నుంచి పౌర్ణమివరకు ప్రవర్ధ మానమయే రేయి ఇది.

"హేమంత నిశీథం"లో ఆఋతువులోని ఆకాశమండలం వర్ణితం. కాలపురుష మండలం (ఓరియన్) పైని మంగలికత్తిలా వుంది కృత్తిక. ఓరియన్‌లోదే ఆర్ద్ర. ఇదే శివుని మూడో కన్ను. దాని కవతల శకటా

కారంలో రోహిణి, ఇవతల పార్వతీపరమేశ్వరరూప పునర్వసు. తర్వాత తొండవలె పుష్యమి, ఆ ప్రక్క సర్పాకారంలో ఆశ్రేష, పునైష. ఒక ప్రక్కగా మృగ వ్యాధ రుద్ర (సిరియస్) నక్షత్రం వుంది. దీనినే కాలభైరవమూర్తి అన్నాను. ధానుష్కమూర్తి మన్మధుడు లేని శూన్యమాస మిది. విరహంగాక మరేముంది?

ఫాల్గున పూర్ణిమ "ఫాల్గుని". పొగమంచు పడగలు ఆశ్రేష. సింహం సింహరాశి. దాని తోకలోది ఉత్తర. అయినా, దాని మూడు పాదాలు కన్యలోవే. కన్యకు మరోపేరు రోదసి. వైశాఖ పూర్ణిమ వైశాఖి. దానిముందు నడుస్తున్న సఖులు ఫాల్గుని, రోదసి.

దివ్యపల్యంకిక, పెద్ద ప్రశ్నగుర్తు, సింహాసనం-వంటివన్నీ సింహ రాశి సూచకాలే.

చిత్రా విశాఖలు పూర్ణచంద్రుడితో వుంటే, చైత్ర వైశాఖ మాసాలు. అవే సూర్యుడితో వుంటే చిత్తకార్తె, విశాఖకార్తె. కృత్తిక పూర్ణచంద్రుడితో వుంటే కార్తిక మాసం. అది సూర్యుడితో వుంటే కత్తెర కార్తె. భూమిపై ప్రతి మార్పుకూ సూర్యచంద్రతారా గతులే హేతువులని "ఆనంద" భావం.

కవి, విమర్శకుడు, సహృదయుడు - బ్రహ్మ, రుద్ర, మహావిష్ణువులు. ఈ ముగ్గురూ ఒకే మూర్తి. గంగ విష్ణు పాదోద్భవ. అక్కడే హంస వుంది. ఆకాశంలోని దివ్యదృశ్యం ఈ "అక్షరగంగ".

మృత్యుతీరం వదలి జీవనతీరానికి రాక "ఇవతలి వొడ్డుకు".

నాదం పుట్టుక వీణా మండలంలో. ప్రతి తారా ఎటోఒకటు పయనిస్తూనే వుంది-ఏ తీర్థయాత్రకో.

మనది జలగోళం. జలం బద్దకించి జడమైన లంకలు భూఖండాలు.

సూర్యచంద్ర తీరాల నడుమ హంస సుషుమ్న నాడి.

"గాలిపటం"లో రేవతి మీనరాశిలోది. ఆ ప్రక్కది (శ్రవణం) గరుడమండలం.

రైలు అభిసారిక, దాని సంకేతం అభిజిన్నక్షత్రం. సౌరకుటుంబ సిద్ధమైన కాలానికి గమ్యం అదేనంటారు సైంటిస్టులు.

ఈశ్వరత్వం ఐశ్వర్యం.

ఆషాఢభూతి, మేషాండుడు (ఇంద్రుడు) కలిసినవాడు మేషాండ భూతి. బడా చుక్క సూర్యుడు.

అక్కడ ఆమెలో కలిగిన క్షణమాత్ర స్పందనకు ఇక్కడ ఇతనిలో ఒక రేయిరేయంతా కలిగిన ప్రతిస్పందన వర్ణితం "తెల్లారిపోయింది"లో.

ఆశావాదానికి రథం "మనోరథం".

వైశాఖ పూర్ణిమే రాధాపూర్ణిమ.

నెలవంక గంప నిండుతూవచ్చి పూర్ణిమ అయింది. జాబిల్లి రబ్బరుబిళ్ళ అరిగిఅరిగి అమావాస్య అయింది!

గీత ననుసరించే లోకం నడుస్తున్నది. ఇదే "గీతా రహస్యం". అందుకు కారణం లోకాన్ని అనుసరించి గీత చెప్పబడడం. నిత్యకర్మాచరణలో క్షణక్షణం కర్మ పరిహారమైపోతూ, చివరకు జీవికి విముక్తి లభిస్తుంది. ఈ నిత్య సత్యం తెలిస్తే మంచిది. తెలియకపోతే బాధలేదు. గీతను మించిన వ్యావహారిక సత్యం మరిలేదు లోకంలో.

తత్త్వవేత్త ద్వైతంనుంచి అద్వైతానికి పోతాడు. అతడిది తిరోగమనం. అది పైకి.

కవి అద్వైతంనుంచి ద్వైతంలోకి వస్తాడు. ఇతడిది పురోగమనం. ఇది క్రిందికి.

అతడిది నిర్గుణారాధన.

ఇతడిది సగుణారాధన.

అది నివృత్తి.

ఇది ప్రవృత్తి

ఇదే ద్వైధీలీల.

ఇలానే అనేకం.

కవిత ఒక లయలో పుట్టుకవస్తుంది. లయ ప్రధానంగా పుట్టినట్టిది ఛందస్సు. ఛందోబ్రహ్మ అవాఙ్మానస గోచర సచ్చిదానంద మూర్తి.

ఏమి వ్రాసినా, ఎలా వ్రాసినా, అది ఏదో ఒక ఛందంక్రిందకు రాకమానదు. అది మన మహర్షుల సమ్యగ్దర్శన వైభవ విశేషం. లయబద్ధంకాని దేదీ విశ్వంలో లేదు. శబ్దభావ లయబద్ధమైన ఈ రకం రచనల్ని స్వేచ్ఛా గీతిక లంటే బాగుంటుందేమో!

"అనాదికోసనుంచి అనంతత్వంలోకి" అంటే ఏమిటి? "ఫ్రం ది ప్రజంట్ టు ది ఎటర్నిటీ" అని ఒకరు, "ఫ్రం ది మైనస్ ఇన్ఫినిట్ టు ది ప్లస్ ఇన్ఫినిట్" అని ఒకరూ మా మిత్రులు అర్థం చెప్పారు. ఎలాగైనా చెప్పుకోవచ్చు.

"తలా తోకా లేని కాలోరగం వెన్నున కన్నులా" మెరుస్తుంది వర్తమానం (రైలు ప్రయాణంలో) అన్నప్పుడు, తోక మైనస్ ఇన్ఫినిటు. తల ప్లస్ ఇన్ఫినిటు. ఈ కన్ను నిత్యపురోగామి.

"నాకోసం, నా వెంట, అనాదికోసనుంచి అనంతత్వంలోకి దూకిన సాహసవతి" (జీవిత పుణ్యక్షేత్రంలో) అన్నప్పుడు, అనాదికోస వర్తమానం (ప్రజంట్) అనికూడ అనవచ్చు.

ఏది ఏమైనా—

ఈ నా కవితోద్యానాన్ని విశ్వపరమోద్యానంలో ఒక చిన్ని భాగంగా నిర్మించి, సహృదయులకు సమర్పిస్తున్నాను. వారికి ఆనందం కలిగితే ధన్యుణ్ని.

అక్కడక్కడ అచ్చుతప్పు లున్నాయి. గుర్తింప ప్రార్థన.

ముఖచిత్రం గీసిపెట్టిన శ్రీ పి. ఆర్. రాజుగారికి, అందంగా ముద్రించిన బహుజన ప్రెస్సువారికి, తమ సంస్థ ప్రథమ ఫలంగా వెలువరించిన సాహితీలత వారికి కృతజ్ఞుణ్ని.

బోయి భీమన్న

సమర్పణ

సరసులు
సహృదయులు
సర్వజన శ్రేయస్కాములు
శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

ఆంధ్రప్రియ తనుజన్ములు
అమృతపూర్ణ సౌమ్యచిత్తులు
ఔదార్యగుణ రత్నాకరులు
శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

జాతిపిత గాంధీజీ ప్రేమాస్పదులు
జాతీయోద్యమ దీక్షా వీరకంకణులు
స్వాతంత్ర్య సమర కురుక్షేత్ర విజయులు
శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

అఖిల భారత పాలక పక్షాధ్యక్షులై
ఆసేతు హిమాచల
ఆపూర్వ పశ్చిమార్ణవ
పరివ్యాప్త పావన విశాల భారతావనీ
యావజ్జనతా చిత్తాధి నాథులై
ఆంధ్ర ప్రజా హృదయాధి నేతలై
ఆంధ్రరాజ్య రమా స్వయంవర వరవరేణ్యులై
హైదరాబాదు రాజధానిగా
ఆదేశిస్తున్న ముఖ్యమంత్రులు

రాజనీతి పరిత్యాగరులు
ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనా దక్షులు
శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

ప్రజల కష్టసుఖాలను పరామర్శించి,
సుఖ సంతోషాలను పెంచ నుద్యమించి,
కలిమిలేముల ఔద్ధత్యానికి అగస్త్యులై మించి,
అవినీతిని దహించి,
అసమర్ధతను నిర్మూలించి,
జడత్వాన్నీ, జాప్యాన్నీ త్రుంచి,
బంధుప్రీతినీ, ఆశ్రిత పక్షపాతాన్నీ తిరస్కరించి,
కులమత ప్రాంతీయభేద భీకరతత్వాన్ని భస్మీకరించి,
నీతిని మన్నించి
శక్తిని గౌరవించి,
న్యాయాన్ని సముద్ధరిస్తున్న
శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

ధర్మాన్ని పాలిస్తున్న
శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !
సాహిత్యాది కళాకల్ప వృక్షాలను పోషిస్తున్న
శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

—రచయిత

111

నీరాజనం

నీకు—

ఏ నీ పువ్వుల పరిమళ మంతా
ఏ నీ ఫలాల మధురిమ అంతా
ఏ నీ పాటల విలసన మంతా
ఏ నీ వసంత వైభవ మంతా
నా అనుభవ పయోధిలో విలీనమైపోయి
నా ఈ కవితా సుధారసంగా సముద్భవించి
సహృదయ జన బృందారకులకు
ఈ కావ్య మోహిని కరకమలాల నుంచి
సమర్పితం అవుతున్నదో
ఆ—

నీకు—

IV

V

మనోరథం

పువ్వుల కంటే ఎక్కువ ముళ్ళే ఎక్కువున్న
ఈ నా గులాబీ తోటలో!
అందుకని —
ముళ్ళ తోట అననా దీన్ని ?

కోయిళ్ళు నాలుగే, కీటకాలు లక్షలు
ఈ నా రసాల వనంలో!
అందుకని —
పరిత్యజించి పోనా దీన్ని ?

వసంతం ఒక్కటే, తక్కిన ఋతువులు ఐదు
ఈ నా మధురోద్యానంలో!
అందుకని —
పెరికి పారవెయ్యనా దీన్ని ?

లక్ష ముళ్ళపొదల్ని భరించి
ఒక్క తోటైనా పెంచుకొందాం!
లక్ష అపస్వరాల్ని సహించి
ఒక్క పాటైనా పాడుకొందాం!
లక్ష కోరికల్ని పరిహరించి
ఒక్క మాటైనా కలుసుకొందాం:

ఊహామధురిమ

మబ్బులమరిగి మెరుపుటూడల్లో వూగుతూ,
ఊర్వశి లా ఎంత రమణీయంగా వుంది నెమలి :
అది గొంతెత్తితే, మహతే మూగ పోదా ?

ఎలమావుల చిగురు పరదాలలో నుంచి
మత్తెక్కించేస్తున్నది కుహూకుహూ మాధుర్యం :
అది ఎదటికి వస్తే, మోహినే మూర్ఛపోదా ?

ఎందుకిలా చిరునవ్వు లొలుక బోసుకొంటావు, గులాబీ ?
మౌనంలోని మహా సత్య మంతా
నీ ముఖంలోనే పరిమళిస్తున్నదిలే !

వసంత రచన

మల్లె పువ్వు ఎందుకు వికసించింది ?
నీ హృదయం వెన్నెల కాయడం కోసం ;

మామిడిపండు ఎందుకు పక్వమయింది ?
నీ హృదయం రసమయం కావడం కోసం ;

కోకిల ఎందుకు గానం చేస్తున్నది ?
నీ హృదయం పురివిప్పి నాట్యం చెయ్యడం కోసం ;

మబ్బు గాలి ఎందుకు వీస్తున్నది ?
నీ హృదయం భావాంబరాలు పండటం కోసం ;

వసంత రచనా లేఖన లేఖనీ బృందం మొత్తం
సర్వాత్రవ సమారోహం జరుపుతున్నది నీ కోసం ;

రచన ఏసభావబంధురం కాకపోతే,
ప్రతి త్యంశం సౌందర్యంతో నిండక పోతే,
అందులో ఎలా విహరిస్తావు నీవు ?
ఆనందం ఎలా కలుగుతుంది నీకు, మరి ?

రసకవిత

సరస్సు నుంచి తొలగిస్తే
సరోరుహం లేదు.
చంద్రిక నుంచి తొలగిస్తే
చంద్రుడు లేడు.
పాటనుంచి తొలగిస్తే
కోకిల లేదు.
ప్రేమనుంచి తొలగిస్తే
నీవు లేవు.
నీ నుంచి తొలగిస్తే
నేను లేను!

నా పూజా జ్యోతివి నీవు!
నా జ్యోతి స్నేహ రసం నీవు!
నా రసకవితా వసంతవు నీవు!
నా వసంతోత్సవ శ్రీ వైశాఖివి నీవు.

పెలరేగిన ప్రకృతి

విజృంభించి కొడుతున్నది నభం !
పిడుగులు విసురుతున్నది చిరచిర.
భూగోళాన్నే బంతిలా ఆడించేస్తున్నది స్వాతి.
ఆ చూపులు అగ్గి తూపులు !
క్షేత్ర ధాత్రి చెక్కిళ్ళపై ధారాపాతం !
గుండె లవిసిన సముద్రునిపై దూకారు
నదీనద నాగాంగనలు కసిగా ;

ఏమిటీ ప్రళయం ?

పురుషుని పట్ల ఏదో అసంతృప్తి కలిగి
పెలరేగి గింజుకొంటున్నది ప్రకృతి !
పండు వెన్నెలలా పకాలున నవ్వనీ అతణ్ణి !
క్షణంలో అంతా గప్ చిప్ !

రసం - భావం

పురుషుడికి స్త్రీ అందం,
స్త్రీకి పురుషుడు ఆనందం!
స్త్రీ పురుషుల సంగతి లేకుంటే
లేదు రసం —
లేదు భావం!
రస భావాల సంగతి లేకుంటే
లేదు కల్పం —
లేదు సంకల్పం!
కల్ప సంకల్పాల సంగతి లేకుంటే
లేవు నీవు —
లేను నేను!
మనిద్దరం లేకపోతే
మరేముంది ప్రపంచం?

ఏకరూపత

ఎప్పుడో - అంత రాంతరంలో
ఆత్మ ఆత్మానుభూతిని కోరింది :

అది భావరూపమై
ఏదో భావాభిరతిని కోరింది !

అది హృదయ రూపమై
ఏదో హృదయ స్పందనను కోరింది !

అది శరీర రూపమై
ఏదో శరీరోపభోగాన్ని కోరింది :
నాలో ఇవన్నీ ఏక రూపమై
నిన్ను కోరుతున్నై !

శరీరమాద్యం

దేవతలకు అగ్ని వంటిది
సర్వ వాంఛలకు శరీరం :

సర్వ రస భావ సౌందర్యాలకు
మహా కావ్యం శరీరం :

సర్వ ధర్మాలకు, అనుభూతులకు
ఆనందాలకు చిత్రశాల శరీరం :

దాని తృప్తే – సంతృప్తి
నీకు, నాకు, సమస్తానికీ :

ఎవరు నీవు?

చుక్కల్ని చూస్తూ
ఆరుబైట పండుకొన్నాను రాత్రి :

ఎన్ని చుక్కలు ?

విశ్వ వస్తు ప్రదర్శనంలో
స్త్రీల ప్రత్యేకదినం లా వుంది నభం !

చక్కని చుక్కలు !
కాలేజీ అమ్మాయిల్లా
జట్లుకట్టి చుట్లు కొడుతూ
అందాల రాశులు !

ఒక్క ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తులోనే
ఇరవై యేడు కాలేజీలు :
శతాధిక మండలాలు:
సహస్రాధిక కుటుంబాలు :

అనంతంగా విరబూచిన
ఆ ఆనంద నందనంలో
ఎన్ని కుసుమాలు తెలుసు నాకు :

ఆనంద విశ్వ కళాలయంలో
అనంత సౌందర్య భాండాగారం నుంచి
ఒక్క పరిచయ దరహాస లేశం కోసం
ఒక్క చల్లని చూపు కోసం
వెతుక్కొంటున్నాను నేను !

నాది కాని సౌందర్యం
నాకు గాని రసానుభూతి
ఎంత వుండి ఏం లాభం !

అందుకే వెతుక్కొంటున్నాను నేను——
ఈ రోదసీ దీర్ఘాకులలో
ఈ రాశీభూత రంధ్రలలో
ఈ రాధా అనూరాధలలో
ఈ అసంఖ్యాక ఎమ్మ్య తారా గణంలో
ఎవరు నీవు ?

పుట్టుపూర్వోత్తరాలు

బ్రతుకొక తెల్లని మెరుపు తీగ
దాని పుట్టుక ఒక నల్లని మేఘం!

బ్రతుకొక పవిత్ర పరిశుభ్ర పద్మం
దాని పుట్టుక ఒక బురద కోనేరు!

బ్రతుకొక ఉజ్జ్వల విభాతం
దాని పుట్టుక ఒక గాఢ తమస్విని!

బ్రతుకొక నిత్యానంద నిర్ఝరి
దాని పుట్టుక ఒక విషమ శిలా విస్ఫోటనం!

బ్రతుకొక సంతత ప్రగతి
దాని పుట్టుక ఒక గతానుగతిక జడస్థితి!

ఎందుకు త్రవ్వుకోవడం పుట్టు పూర్వోత్తరాలు?
బ్రతుకుకు ముఖ్యం దాని పుష్పఫల వైభవాలు!

ఒక్కణ్ణి!

పాలవెన్నెల పూల సెజ్జపై
ఒక్కణ్ణీ పండుకో లేక
లేచి పొలం పోయాను నేను.

బంగారు వరి కుప్పల నిండు నీడలలో
ఒక్కణ్ణీ మసల లేక
నదివొడ్డుకు పోయాను నేను.

పొంగులు వారుతూ కెరటాలు వేసే
యౌవనాన్ని తనలోనే లీనంచేసుకొంటూ
మై మరచి నిద్రిస్తున్న నదీదేవి సమక్షంలో
ఒక్కణ్ణీ కూర్చోలేక
తిరిగి సెజ్జకు చేరాను నేను.

ఒక్కణ్ణి కాను నే నిప్పుడు!
నీ సార్వత్రిక సౌందర్యజ్యోత్స్నలో
జాబిల్లిని నే నిప్పుడు!

తెల్లారిపోయింది!

మనస్సులో ఏమను కొన్నావో యేమో,
హఠాత్తుగా మెలకువ వచ్చింది నాకు !

చిరునవ్వు నవ్వుకొన్నావో యేమో,
చెంగల్వలు తొంగి చూశాయి నాలోకి !

వెచ్చగా నిట్టూర్చి వుంటావు నీవు,
వెన్నెల పాలకడలిపై మీగడ కట్టి,
శరన్మేఘ శకలం లా సకలం
చెదరి, చిదప లయింది !
వెన్న కుదపలు చుక్కలై తేలినై !

ఒళ్లు విరుచుకొని వుంటావు నీవు,
మన పూదోట మొత్తం మొగ్గ దొడిగింది !

చిటిక వేసి, ఆపులించి,
మళ్లీ నిద్రపోయి వుంటావు నీవు.
మొగ్గల్ని వికసింప జేస్తూ
కళ్లలోనే తెల్లారి పోయింది నాకు !

మనిషికి మార్గం మనసే

నిశా లత కొస కొమ్మను
వికసించింది ఎర్రగులాబీ,
దాని సుంగధాన్ని వొళ్ళంతా పూసుకొని
పగటి వేషం కట్టింది కాలం !

అడుగడుగునా ముళ్లు గుచ్చుకొన్నై
తేనెటీగలు తరిమి తరిమి కుట్టినై
వొళ్ళంతా నెత్తురుతో తడిసి
రాలి పోయింది వేషం !
అనంత విశ్వసరోవరంలో
పగలబడి నవ్వింది నీలోత్పలం !

ఆ నవ్వే మళ్ళీ నిశా లత,
అందరి అపహాస్య భావమే ఎఱ్ఱగులాబీ :
ఎఱ్ఱగులాబి కాకపోతే, రెండామరి !
ఏదైతేనేం—అదే మళ్ళీ, మళ్ళీ !
ఏది దేనికి పరమార్థం ?

మల్లెకు పువ్వు
మామిడికి పండు
కోకిలకు పాట
పరమార్థం !
అంతరాత్మ అడుగు జాడలలో
పారమ్యానికి ప్రాకిపోవడం
పరమార్థం మానవతకు :

ఏక భార్యతకు రాముడు
బహు భార్యతకు కృష్ణుడు
హింసకు పరశురాముడు
అహింసకు గౌతమబుద్ధుడు
ఆదర్శ పురుషులు లోకానికి :

ఆత్మకు ఆదర్శం అంతరాత్మే,
మనిషికి మార్గం మనసే,
బ్రతుక్కి ఫలితం నిండు బ్రతుకే !

నీ కేసి

ఎంత ఉరవడితో దూకుతున్నది జలధార !
ఎంత నిసర్గ మనోహరంగా వుంది లోయ !
నా మనస్సు సమస్తం
శతథా చిదపలై, కుదపలై
వికసిస్తున్నది లోయంతా వసంతంలా !

చిగుళ్ళు, మొగ్గలు, పూలు, పండ్లు
పికాలు, శుకాలు, తెమ్మెరలు, తుమ్మెదలు
సమస్తం నేనై
ఆనందంలో ఉక్కిరి బిక్కిరై
అంజలి ఘటించాను నీ కేసి —

లోయ మొగదల
జలధార అవతల
పర్వత పంక్తి శిఖరంపై
నీ హార హృదంతరాళంలో
మరాళం రెక్కల చక్కదనాలకు
సువాసనా సువర్ణగంధం పూసే
సహస్ర దళ కమలంలో
ప్రసన్న వదనంతో
చిరునవ్వులు నవ్వుతున్న
నీ కేసి !

వాసకసజ్జిక

తలంటి పోసుకొని
పొడుపు కొండ కొస కొమ్మున నిల్చి
తడి కురుల్ని ఆరబోసుకొంటూ
లోకం కేసి లోల దృక్కుల్ని బరపుతున్న
సుందర విభాత శారదలా
ఎవరు నీవు ?

నొసట చంద్ర తిలకం ధరించి
ముత్యాల చెంపసరాల తారళ్యంలో
పువ్వారిపు పట్టుచీర రెపరెప లాడగా
వరిచేల గట్ల వెంట నడిచి వస్తున్న
పరిపూర్ణ పౌష్యసాయం లక్ష్మిలా
ఎవరు నీవు ?

కొండవాగుల రాయంచ హొయల వాయ్యారాలతో
బంగారు ధాన్య రాసుల మొనమొగ్గల నిగ్గులతో
ఇంద్ర చాపంతో, ఇక్షురస భాండంతో
కమలాలు, కైరవాలు ఏకక్షణం వికసిస్తున్న
వైశాఖీ ప్రియతమ లా
ఎవరు నీవు ?

రేయి

మిన్నేటి ఆయకట్టు కింద
నల్లరేవడి ప్రత్తి పొలంలో
నెలవంక గంపను నింపుకొంటూ
నడిచి పోతున్నది రేయి :
నెత్తిపై గంప నిండే కొలదీ
పండు వెన్నెల కాస్తున్న దామె :
గొర్రెల మంద కంపెనీ చేనేత మిల్లులో
వెన్నెల చీరల తయారీ అట :
శరత్ప్రభా పీఠంపై నిల్చి
తారలకు తరళాంబరాలు పంచుతుంటావట నీవు :
నెత్తిపై నెలవంక గంపతో
నీ సముఖానికి వస్తున్నది రేయి :
నీ గోలోకాలు పాలించే గోపిక రేయి :
నీ వ్యోమ క్షేత్రాలు పండించే కర్షకాంగన రేయి :
నాకు నీ తొలి దర్శనం కలిగించనున్న
స్వాదు హృదయ రేయి :
సర్వ శుక్ల రేయి :

ఎలావుంటావో

నిన్ను గురించిన ఊహ
నా మనస్సరోజంపై చల్లగా వీచినప్పుడు
సువాసనలు గుప్పున రేగి
నరనరాలకు వ్యాపించి
నా శరీరం మొత్తం
ఒక కల్హారమే అయి గుబాళించింది !
నీ వూహే
ఇంత
నిసర్గ మనోహరంగా
లలిత కళా కల్యాణ జ్యోత్స్నగా
సుధారస భాండంగా
వుంటే !
ఇక, నీవెలా వుంటావో !

హేమంతనిశీథం

కాలపురుషుని తెగమాసిన తల చీకట్లను
చెక్కిపొయ్యలేక ఏమంగలో విసిరేసిన కత్తిలా
మెరుస్తోంది కృత్తిక ఆకాశం వాకిటిలో !
నేను నీకోసం వలె, నీవు నా కోసం
ఎలా కాగిపోతున్నావో ప్రదర్శిస్తోంది
అలంకృత శకటంపై యెక్కి రోహిణి !
ఏం జెయ్యను, సఖీ నేను ?

క్రుంకి పోతున్న మీన మేషాలను లెక్కిస్తూ,
తూర్పున తొండ తలెత్తి వెక్కిరించగా,

విరహాగ్ని సర్పం వెన్నంటి బుస గొట్టగా,
ఇంకా ఆరని ముక్కంటి మూడో కంటికి
హృదయాన్ని కన్నీరు చేసి తర్పణమిస్తూ
మున్నీరుగా కుమలడం తప్ప
ఏం చెయ్యను సఖీ, నేను?

తమ ఆనందమే లోకానందంగా
కదలిపోతున్నారు ఆది దంపతు లంతరిక్షంలో,
కాలభైరవమూర్తి కాపలాగా పోతున్నా డా వెన్క
అర్భకుణ్ణి నేను!
హేమంత నిశీథం ఇది!
పడివున్నా నిక్కడ ఒంటరిగా మంచు గడ్డలా!

యమున కావల ఎక్కడో దూరంలో
అంధకార మహాసముద్ర గర్భంలో
ఉషః కామేష్టి వహ్ని కుండంలో
ఎవరివో నిట్టూర్పులు రేపిన బుడగల్లా
లేచిపోతున్నాయి చుక్కలు పడమటికి!

ఆ యెవరో నే నేమో!
ఎవరి నిట్టూర్పునో నేను —
బరువుగా పడివున్నా నీ యడుగున
కాలపురుషుని ఆసన మహా శిలగా!

ఫాల్గుని

శరచ్చంద్రచంద్రికా సమాహ్లాద చిత్తంతో
మైమరచి ఆడుకొంటున్న లోక వృత్తంపై
పొగమంచు పడగల్ని విప్పింది హేమంతం!
ఆకలి గొన్న సింహంలా దూకింది శిశిరం!

బుసగొట్టి విజృంభించిన చలిపురుగు
శివరాత్రి మహోత్సవంతో
శంకరా భరణమై పోగా —
ప్రకృతి శరీరం నిండా దట్టంగా గుచ్చి
ఎర్రని చిగురు కండల్ని పెకల్చి
నెత్తురు గోళ్ళను నాక్కొంటూ
కూర్చున్నది సింహం!

సింహం తోకను మెలిపెట్టి
మృత్యువును ముందుకు పారద్రోలి
అభయ హస్తం పట్టి
అందాల రోదసిని

అవనికి వసంతగా
నవజీవన భాస్వంతంగా
అవతరింప జేసిన అమృతఘునీ !
ఫాల్గునీ !
మలయ మారుతం వొడిలో
మధుర మధూళికా !
సింహకేతన జటావీచిలో
ప్రసన్నేందు పూర్ణ చంద్రికా !
క్రియాశూన్య జడజగత్తులో
నవచైతన్య సంచాలినీ !
ఫాల్గునీ !

రసాలినీ హస్త కిసాలయ ప్రబంధంలో
పంచమ స్వరసమాహ్వాన సంగీత సంపుటంలో
ఇక్షు రసధునీ తీర కేదారం గట్టున ఎక్కడో
నాకోసం ఎదురు చూస్తున్న వైశాఖికి ప్రియ సఖీ !
ఫాల్గునీ !

కోరుకొన్న అతిథి

ప్రారబ్ధం పండుటాకులు
వాకిట్లో జలజల రాలినప్పుడు,
గాలిదేవర యింటి నౌఖ రెవడో
వాటిని తుడిచి పారబోసి నప్పుడు,
అప్పుడే అనుకొన్నాను నేను
అతిథు లెవరో వస్తున్నారని !

పొగ మంచు బూజును దులిపి
పట్టు తెరలు కడుతున్నప్పుడు,
చల్లని కనుదమ్ముల కమ్మని కల్లాపులపై
చిటిముత్యాల ముగ్గులు పెడుతున్నప్పుడు,
ఆ వస్తున్న అతిథు లెవరో
అందాల రాశులే అనుకొన్నాను !

ఆకాశం చలువ పందిరికి
గుంజల్లా నిలబడ్డ యెలమావుల
కొమ్మల చిరుచెక్కిళ్ళను పుడుకుతున్న
ఎవరివో చేతివేళ్ళ యెర్రని గోళ్ళు
ఎక్కడి కక్కడే అంకితమైపోతున్నప్పుడు,
నఖక్షతాలు చివురు మొగ్గలై
కిలికించితాలు పూలగుత్తులై
ముద్దులు మధుర ఫలాలై
ఆలింగనం కోసం చాచిన చేతులతో
ఎదురు తెన్నులు చూస్తున్నప్పుడు,
అనుమానం కలిగింది నాకు
ఆ అతిథి నీవై వుండాలని !

రానేవచ్చింది ఇంతలో
మధుప్రియా గాయన గాయనీ బృందం !
దివ్యపర్యంకికలో వచ్చింది ముస్తాబై
ఫాల్గుణీ సఖీ పరివారం !

సప్తర్షుల దీవెన లవిగో దూరంలో !
వసుంధరపై రోదసి వాలినట్టుగా
వచ్చేస్తున్నా వదిగో —
వసంత లక్ష్మివి !
నే కోరుకొన్న అతిథివి !

పూదోట పురిటి గదిలో

చీకటి మాయ పొరచిట్లి
విరజారిన నెత్తురు మడుగులో
కేర మన్న బాల సూర్యుని కేకకు
ఉలిక్కిపడి తలెత్తింది మొగ్గ
అద్భుతపడి చూచింది వెలుగును—
పూదోట పురిటి గదిలో
ఎర్రని సూర్యదీపం వెలుగును—
కెందమ్మి కనురెప్పలెత్తి, ఆ నెత్తురిమొగ్గ!

బోసి నవ్వుగొలుక బోసికొంటూ,
కిరణబాలలతో కిలకిల నవ్వుకొంటూ,
పిల్ల తెమ్మెరల జట్లతో కలసి

కాలి బంతు లెగర దన్నుకొంటూ,
తప్పతాగిగిన అమృతరసాన్ని చొల్లుగార్చి
మర్త్యుల ముద్దులకు మాధుర్యాన్ని ఘటిస్తూ,
రంభా కలకంఠకూజితాన్ని
ఉద్యానవన కలకంఠాలకు మప్పుతూ,

కొమ్మ అమ్మ వెచ్చని వొడిలో
బాయి తాగి కొంజిగు రయింది,
విరిసి తలిరా కయింది,
పెరిగి ముదురా కయింది—అది !

వివిధ ఋతువుల రాపిడులకు రాటుదేరి,
రాగద్వేష ప్రవృత్తుల మధ్య నలిగి,
అనుభవాల ఒత్తిడులకు అలసి,
సుఖ దుఃఖాల పారమ్యం చూచి,
లోక స్వభావం జీర్ణంచేసుకొని,
గడితేరి కారా కయింది
పండి పండుటా కయింది !

ఎవని పిలుపు తానై మొలకెత్తిందో,
ఎవని కరాలలో తన జీవితం ఫలించిందో,
ఎవని రసజ్ఞతలో తాను రాధాదేవి అయిందో,
అతడు బాలుడై, యువకుడై, వృద్ధుడై
తన చేతులలోనే ఎన్నోసార్లు
గిట్టడం, పుట్టడం చూచింది తాను !

అతని పుట్టువుతో ప్రకృతే వికసించేది :
అతని గిట్టువుతో లోకమే కన్నుమూసేది !
ఈ ఆనంద విషాదాల మేరలమధ్య
ఎంత కన్నీరు కార్చిందో తను !
ఎంత సత్యాన్ని దర్శించిందో తాను :

ఒకనాటి విభాతంలో—
అపూర్వ తేజంతో శృంగార శ్రీనాథుడై వచ్చి
వాలాడు తన జీర్ణహస్తాలలో, బాలరవి !
వణుకుతూ గుండెకు హత్తుకొన్న దతణ్ణి తాను !
అపారమైన అనుభవం పండిన తన చిత్తంలో అప్పుడు
మొలకెత్తిం దొక వినూత్న జ్యోతిర్భావం—
ఇక తానే అతని చేతుల్లో గిట్టి పుట్టాలని !

సుదీర్ఘమైన తన జీవిత వర్షంలో
ఎన్ని వందలసార్లు అతడు గిట్టి పుట్టలేదు ?
అట్టి అపూర్వ మధురానుభూతి
అతని చేతుల్లో తన కొక్కసారి లభిస్తే !
రోజు కొకసారి ఎర్రటి రోజా మొగ్గలా
బాలుడై వికసిస్తా డతడు !
రోజులు, ఋతువులు గడుస్తున్నా
తనకా అదృష్టం ఎందుకు లేదు ?

తలపు తలసూపిందో లేదో—
తక్షణం ఏం జరిగిందో యేమో—
కాలం చేసే మాయగారడీ ఎంత పాతదైనా
అంతు చిక్కని నిత్య నూతనమే కాదా మరి?
రెప్పపాటువలె ఏదో అయి,
పైకప్పు జారిపోగా
తళుక్కుమన్న దీపకళిక లా,
స్విచ్చియేదో చిటుక్కుమనగా
జిగేలుమన్న విద్యుత్కణం లా,
హృదయాన్ని ఎవరో తట్టి తెరచినట్టు,
ఉలిక్కిపడి తలెత్తింది తాను!
అద్భుతపడి చూచింది ఎదురుగ్గా!

వొళ్ళంతా పుప్పొడి అంటిన తుమ్మెద రేనివలె
చిరునవ్వులు నవ్వుతున్నాడు ఉదయభానుడు!
తన పురాకృత పుణ్యఫల పరిణయదేవుడు!

తాంబూలం నమిలిన పసిపాప నోట్లో
నాలుకవలె పూ మొగ్గై
కెంపుని కొంజిపురు పెదవులపై
నాట్యం చేయసాగింది తాను
అదే పురిటి గదిలో
అదే కొమ్మ అమ్మ మెత్తని పొత్తిలిలో.

నీ రూపకం

ఎర్రి తామర మొగ్గవు నీవు,
రసాల మామిడి పండువు నీవు,
పనస తొనవు నీవు,
మెరుపు తీగవు నీవు,
కొండ వాగువు నీవు,
చంద్రి కిరణం నీవు,
ముద్దబంతి పువ్వువు నీవు!
అన్ని ఋతువుల అందాలూ నీవు,
ఆనంద దేవతవే నీవు!
ఎందుకు ఈ చప్పని వాచ్యం నిన్ను గూర్చి?
అన్ని రుచులూ నీ పాద పద్మజలే!
సర్వార్తవ సమాహార సౌందర్య శారదవు నీవు!
అందుకే పిలుస్తాను నిన్నొక్క మాటతో
"ప్రేయసీ" అని!

కిటికీ దగ్గర

నేను ఉదయం లేచి చూచేటప్పటికి,
ఆ కిటికీ దగ్గరే కనిపిస్తా డతడు !
"నా పరుగు పట్టుకో" మన్న ఉషః కన్యవెంట
చలిగాలికి రెపరెపలాడే పైట చెరగు వాసిగా
పరుగెత్తుతున్న బాలసూర్యుని పాదధూళి
ఎర్రగా తూర్పు దిగ్దేవి పాదపద్మాలకు
పారాణి పూస్తుండే సమయం అది !

ప్రతిరోజూ
ఆ కిటికీ దగ్గరే నిలబడి చూస్తా డతడు !

అతని చూపు తీగల చివర, దూరంలో,
పూస్తూవుంటుం దొక గులాబీ !
పందెంలో గెలవలేని సూర్యుని
కందిన చెమట ముఖంలా
రోజూ అదేచోట పూస్తుందా రోజా పువ్వు !
అదేచోట నిలబడి చూస్తూవుంటా డతడు !

తనకోసం చూస్తూ
తనవైపే చూస్తూ
ఆశతీరక రాలిపోతూ
ఆ పువ్వుకు
రోజుకో జన్మ గడిచిపోతుంటే—
చూస్తూ నిలబడతా డతడు
అలా, ఆ కిటికీ దగ్గర
తదేక దృష్టితో ఆ పువ్వును !
తన్మయమై సురభిస్తున్న ఆ పువ్వును !

ఆనందం

పదహారేండ్ల పచ్చని పడుచులా విరిసి
తుమ్మెదలకు తేనె కరుళ్ళ విందులు గుడుపుతున్న
గున్నమామిడి నీడలో ఒంటరిగా కూర్చుని
నిన్ను గురించి ఆలోచించడం ఆనందం నాకు !

చిత్ర విశాఖలు చంద్రునితో కూడి
ఎన్ని అందాలు సృష్టిస్తున్నాయి లోకంలో !

చంద్రుని స్థానంలోకి సూర్యుడు వస్తేమాత్రం
చిత్ర చిరచిర లాడిపోతుంది !
విశాఖ విసిరి కొట్టేస్తుంది !

సూర్యస్పర్శ తగలగానే చుర్రున మండి
లోకంపై నిప్పులు కుమ్మరించే కృత్తికా బృందం

చంద్రునితో చెట్టాపట్టాలు వేసుకొంటూ
శరచ్చంద్రికలు కాపిస్తుంది జగత్తుచే :
హృదయాన్ని రంజించేది పార్థివం కాదు,
ప్రణయం అనడానికి సాక్ష్యం వేరే యెందుకు ?

లోకంలోని ప్రతి సుందర హృదయావిర్భూతికి
హృదయంలోని ప్రతి ఆనంద స్పందనకు
తారాశశాంక మధుర చుంబనమే హేతువేమో :
సమస్త ప్రకృతి సుఖదుఃఖాలను
వృద్ధి క్షయాలను పాలించే ఇతివృత్తం ఇదేనేమో :
ఏమో అనేది ఆలోచనకు మూలభూతం,
ఆలోచనమే లోచనం ఆత్మావిష్కృతికి :

అందుకే నిన్ను గురించి ఆలోచించడం నేను :
ప్రఫుల్ల రోదసీ సహకార ఛ్ఛాయలో
ఒక్కణ్ణీ కూర్చుని మాత్రమే కాదు—
నిలబడీ, నడుస్తూ, పనిచేస్తూ, నిద్రిస్తూ కూడ
ఆలోచిస్తూనే వుంటాను నీ గురించి :
ఆనందిస్తూనే వుంటాను నిన్ను భావించి :
ఆనందానికి నా నిర్వచనం :
"నిన్ను గురించి ఆలోచించడం"
ఆనందానికి నా ఉదాహరణ :
"నిన్నుగురించి ఆలోచించుకొంటున్న నేను".

అల్లరిచేసైనా

క్లాలేజీ అమ్మాయిల్లా సీతాకోక చిలుకలు
ఫ్రింటుబెంచీ లాక్రమించాయి మా విరిదోటలో!
రంగురంగుల రెక్కల క్రీనీడల సొక్కన ఎవో నీడలు
బరువుగా కరగిపోయాయి ఆ మధుర సంభ్రమంలో!

శతాధిక శతపత్రాల సితపత్ర వృత్త వృత్తాంతాలు
మధువిద్యాగాన పానారక్త కంఠస్వరాల వికస్వరాలు
భావోదయ శిఖర పతత్వరా కర స్రవ త్రాప్తులు—
మొత్తం తోటంతా అటుమొగమైం దా క్షణంలో!
మొత్తం బ్రతుకంతా అటువాలిం దాముహూర్తంలో!

అటు మొగమై వున్న ఫ్రింటు బెంచీల వెనుక బెంచీలు
ఎటుమొగమైనా ఒకటే, కాని—
అటుమొగమే అయింది మరి తోటంతా

ఆడే వాలింది మరి బ్రతుకంతా
ఆనందాభాస అయినా భాసిస్తుందని!

అత్యంతం వెనుక, వెనుక బెంచీలో వున్నా
ఆ భాసకు బాసికం కట్టలేని నేను,
అటుకేసి వున్న అద్దం ఎంత అందమైన దైనా
ఇటునుంచి మొగం చూచుకోలేని నేను
అల్లరి చేసైనా రావాలి గురుపీఠానికి!
మొట్టికాయలు తినైనా చూడాలి ఎదురుగా నిన్ను!

ఫ్రంటు బెంచీలో
పతంగ పతత్రిరోచీ రాగంలో
వసంత గురూత్సవ ప్రాప్త భావ పరాత్పరంలో
బ్రహ్మానంద సబ్రహ్మచారిణీ!
అనంత జనుష్కృత పుణ్యసుధా సరస్వినిలో
వికసించిన ఉషస్వినీ! సుమనస్వినీ!
ఏమైనా ఇటుమొగం చేసుకోవాలి నిన్ను
ఇనబింబం ఇందుబింబాన్ని వలె
ఇందుబింబం కుముదినీ అధరబింబాన్ని వలె!

పీరియడ్ ఆఖరుకైనా వస్తాను ముందుకు,
ఎంత అల్లరైనా చేస్తాను అందుకు!
చైత్రం పోతే వైశాఖం వుంది, విరీ!
తప్పించేది కాదు—
గెలిపించేదే ఈ గుబులు గుండెల సిరి!

అన్నీ ఒక తోటలోవే

పచ్చని పిల్లగాలులు కొమ్మలలో చేరి
కోతిచేష్టలు చేస్తున్నై!
చేవ కొమ్మలు కువకువ లాడగా,
లేత కొమ్మలు జవజవ లాడుతున్నై!
కొమ్మల బందాలు దాటలేని పూల కన్నెలు
చెక్కిళ్లు కమిలి
పెదవులు చిటికి
గిలగిల లాడుతున్నై

ఆ యెర్రని నెత్తురు చారలపై మూగుతున్నై
ఎక్కడెక్కడో
ఏ పంకజం రజః పంకం లోనో
పొర్లి వచ్చిన చీకటి చిదపల మూక!
ఎక్కడెక్కడో
ఏ పార్కిబ్బస్తు దుర్వాసనలనో
అంటించుకు వచ్చిన అళి బృందం!

ఒకరి ఇబ్బంది మరొకరికి లాభావకాశం.
ఒకరి బాధ మరొకరికి ఆనందం!

పంకజం నుండి తుమ్మెద
మామిడిపై వాలింది !
మామిడి పూల నుండి తుమ్మెద
కొబ్బరి రెన్నపై చేరింది !
కొబ్బరి పువ్వారంలో పొర్లిన తుమ్మెద
దానిమ్మ మొగ్గ కెమ్మోవిని కరిచింది !
చెరకు వెన్నుల దీపాలలో వేగిన తుమ్మెద
పుచ్చపాదుల వీధుల వెంట పడింది !

లతలన్నీ ఒక తోటలోవే,
పూలన్నీ అందమైనవే,
రుచులన్నీ తృప్తి నిచ్చేవే,
ప్రీతి తృప్తీ సత్ఫలితాన్ని చేకూర్చే,
ఆనంద మంతా ఒక్కటే—
ఒక జాతిదే !

అయితే—
ఆనందపు సంత బజారులో
ఆత్మీయతనే అర్పించగల ప్రకృతి
మామిడికి మామిడి పళ్లే ఇచ్చింది,
దానిమ్మకు దానిమ్మ పళ్లే అమ్మింది,
గులాబిని గులాబిగానే
మల్లెను మల్లెగానే
నీ కోసం రిజర్వుచేసి వుంచింది !
ప్రభాతం దాటకముందే వచ్చావంటే
నా వనప్రభా !
నీ ప్రభ ముల్లోకాలకూ ప్రభే !

నీ కళ్ళల్లో నా క్షేమం

శైత్యం చేసినప్పుడు
కొబ్బరి బొండాలు తాగాలనీ,
అజీర్ణంగా వున్నప్పుడు
మొక్కజొన్న పొత్తులు తినాలనీ,
గొంతు నుస ఏర్పడినప్పుడు
సిగరెట్టుపై సిగరెట్టు కాల్చాలనీ,
ఏమిటో ఈ కోరికలు నాకు !

మిత్రులవలె కనిపిస్తాయి
శత్రువులై పీడిస్తాయి
పయోముఖ విషకుంభాలు
గోముఖ వ్యాఘ్రాలు ఈ కోరికలు !

ఎప్పుడో ఒంగేసేవే నన్ను
అమ్మా, అమ్మా అంటూ నీవు
నిత్యం నన్ను వెన్నంటి వుండకపోతే :

అప్పటి వరకూ ఎక్కడ వుంటావో నీవు
వద్దమ్మా అంటూ వస్తావు ముందుకు
సరిపడని ఏదో ఒక కోరిక
చేయిపట్టి నన్ను చీకట్లోకి లాగినప్పుడు :
పారిపోతుందది నిన్ను చూస్తూనే
ప్రాణాలు దక్కుతాయి నాకు :

ఎంత దూరంలో వున్నా
ఎంత నిద్దరలో వున్నా
పొద్దు తిరుగుడు పువ్వులా నీ చిత్తం
నా పైకే వాలివుంటుందో యేమో—
చీమ చిటుక్కు మన్నాదంటే
శివం సుందరం అవుతాయి నీ కళ్లు :
సూర్యచంద్రులై పరిభ్రమిస్తాయి నా చుట్టూ :
అందుకే నిద్రపోతున్నా నిప్పుడు—
నిశీధాన్ని పరుచుకొని, హాయిగా,
అసంఖ్యాక విద్వేష విషగోళాల మధ్య,
నీవు మేల్కొనే వుంటావన్న ధైర్యంతో,
నా క్షేమం చూచుకొంటూనే వుంటావన్న నిశ్చింతతో :

స్వయంకృతావరోధం

సహస్ర దళ సువర్ణ సౌగంధికం నీవు !
నా ఆరాధ్య దేవతవు నీవు !
నీ చుట్టూ నా పూజాసుమాలు విరిసే కొలదీ
గుత్తులుగా, గుబురులుగా అవి పెరిగే కొలదీ
తోటలై, తోపులై విస్తరించే కొలదీ
నీ-నా నడుమ దూరం కూడ
ఇంతై, అంతై, అనంతమై పోతున్నది !

పూర్వం నీవూ, నేనూ ఒక్కటే మూర్తి !
నీ చుట్టూ నేను, నా చుట్టూ నీవు !
ఇప్పుడు నిన్ను నేను చేరాలంటే
అపారమైన పుష్పవనాన్ని దాటాలి,

అసంఖ్యాకమైన పుష్పాల్ని పరామర్శించాలి,
ఆలస్యాన్ని లెక్క-చెయ్యక
ఆప్యాయతను పంచిపెడుతూ రావాలి :
ఇదంతా నీ కోసం నా పూజాకిల్పం కనుక
నిరాకరించరాదు దేన్నీ :

ఇప్పు డెంతదూరంలో వున్నావో నీవు,
ఈ నా ఆరాధనా పుష్ప వనకుథ్యం వెనుకభాగంలో ,
పూర్వం నీ ముఖాన్నే పొద్దుపొడిచేది,
పెదవులు చురుక్రిమనేవి నాకు :
నీ జటా బంధంలో విరసిన వెన్నెల వెన్నతడితో
తమాయించుకొని తనిసేవాణ్ణి నేను :

ఇప్పుడేదీ ఆ సాన్నిధ్య సౌభాగ్యం ?
ఆరాధన పెరిగే కొలదీ
ఆత్మీయత దూరమై పోతున్నది :
ఏకత్వ ప్రాభవం సడలే కొలదీ
నానాత్వం ఆకర్షిస్తున్నది :
ఆకర్షణల ఆలింగనాల నుంచి బైటపడేటప్పటికి
పూజావేళ దాటిపోతున్నది :
నీ కోసం నే పెంచుకొన్న పూజాపుష్పాలే
నిన్ను నాకు దూరంచేసి
తమ పూజకు నన్ను మలుపు కొంటున్నై :

పూర్ణస్వేచ్ఛకోసం

భరించలేను నీ వియోగాన్ని.
జీవించలేను నేను ఒంటరిగా !
నీవో—చైత్రంలోగాని రావు !
వైశాఖంలోగాని వికసించవు !
ఎలా మరి నా సంగతి ?

నీవు దగ్గర వున్నప్పుడు
ఎన్ని పాటలైనా పాడుకోవచ్చు
ఎన్ని పువ్వులైనా తుంచుకోవచ్చు
తుంచి నీ జటలో పెట్టవచ్చు హాయిగా !
నీవు దూరంలో వున్నప్పుడు
పెదవే కదల్ప గూడదు—
పువ్వే ముట్టగూడదు నేను !

నీ సమక్షంలో వుండే స్వేచ్ఛ
నీ పరోక్షంలో లేదు నాకు !
నీవు నా దగ్గర లేనప్పుడే
నాపై అజమాయిషీ ఎక్కువ నీకు !
అందుకే కోరతాను నేను
నీవు నిత్యం నా దగ్గరే వుండాలని !
పూర్ణానుభూతి కోసమే కాదు
పూర్ణ స్వేచ్ఛకోసం కూడ
అవసరం నీ నిత్యసాన్నిధ్యం నాకు !

అవతలికొసనుంచి

ఎప్పుడో
ఎక్కడో
విన్నాను నీ గొంతు !
గుర్తుండీ గుర్తులేదు నాకు !

ఏ నాటిదో
ఈ పచ్చకప్పురం పలుకుల పరీమళం :
ఏ జన్మాంతర వసంత వనప్రియా కలస్వనమో
ఏ కలహంస వాహనా మోహన వీణారవమో
పిలుస్తున్నది ఫోనులో నన్ను
నీ కంఠస్వరంలో
సప్తస్వరాలు మేళవించి !

అది—
నా హృదయ వీణా జీవతంత్రిల్నే
తన సరదాలకు శ్రుతి చేసుకొని,
నా మనస్సుచే తాండవ నృత్యం చేయిస్తూ,
నన్ను నన్నే మలచి వేస్తున్నది—
ఒక ప్రేమోన్మత్త పారవశ్య శిలా శిల్పమూర్తిగా !
అదృశ్యంగా
అదృష్టం లా
ఎక్కడో అవతలి కొసను నీవై వున్నట్టిది
ఏనాటి పరమస్నేహ వాసనా విలసనమో !
ఎంతోటి పురాకృత పుణ్యఫల రసపాకమో !

నిజమే కాని

నేను ఏడుస్తూ పుట్టినమాట నిజం,
ధూళిలో దొర్లాడినమాట నిజం,
ఎన్నెన్నో తప్పటడుగులు వేసి
ఎక్కడెక్కడో పడ్డమాట నిజం;

పాలు తాగుతూ చనుమొనలు కొరికాను,
బువ్వ తింటూ చేతివేళ్లు కరిచాను,
ముద్దుకోసం అందిచ్చిన చెంపపై
ఫెళ్లున కొట్టి పారిపోయాను,
నిజం!
అంతా నిజం!

కాని—
ఆ ఏడుపే కలకంఠ కలస్వనమై
ఆ ధూళే కుసుమ సుగంధమై
ఆ తప్పటడుగులే తాండవముద్రలై
ఆ దౌష్ట్యమే ప్రగాఢ ఆరాధనమై
నీ వసంతాంగణంలో నిలబడ్డా నిప్పుడు!

హృదయం పరిపక్వమై గుబాళిస్తున్నది
మనస్సు ప్రతి పరిధినీ దాటి వచ్చేస్తున్నది
ఆత్మ ఆనందంతో అంజలి ఘటిస్తున్నది
నీ కోసం!

నా పాటలలో ఒక్క పాదం అయినా
నా తావులలో ఒక్క తరంగ మైనా
నా అడుగులలో ఒక్క సవ్వడి అయినా
నా చేతలలో ఒక్క తృణమైనా
నీ దాకా వస్తే—
నీ పూజకు పనికివస్తే—
నా బ్రతుకంతా నీదైనట్టే!
నా జన్మ తరించినట్టే!

నన్ను కూడ

నీవు ఉదయభానుడివి,
పూర్ణచంద్రుడివి ;
నే నొక తామర మొగ్గను,
కలువ కన్నెను,
కేవలం పంకజాన్ని :

నీ చూపులో వేల పద్మాలు వికసిస్తాయి !
నీ నవ్వులో లక్షల మల్లెలు సురభిస్తాయి :
నీ పలుకులో కోట్ల పికాలు పాడతాయి !
నీ ముద్దులో ప్రపంచమే ఫలిస్తుంది !

వసంత సుందర తారా మండలం వలె
పరమేశ్వర పదారవింద మకరంద ఝరి వలె
పరమమూ, పవిత్రమూ అయిన
నీ ప్రియ పరివారంలో
నన్ను కూడ చేరనీ :
ఏదో ఒక మూల
నన్ను కూడ వికసించనీ !

రూపకల్పన

అమృత నీహార జీవనలతా సమూల చూర్ణం
ఈ మట్టి :
అయినా—
ఇది వట్టి మట్టి :

దీని పుష్పఫల తరులతాదిక వైవిధ్యం
నీ భావశబలతకు నిదర్శనం :
నీ తలపుల తొలకరి ప్రతి చినుకూ
నీ ఈప్సిత రూపకల్పనకు అంకురం :

అంకురించాను నేను నీ ఇచ్ఛానుసారం :
నా సమస్తం నీ భావబిందునిహితార్థమే :
నీవు రచించుకొన్న వర్ణచిత్రం నేను,
నీ మనఃప్రవృత్తికి ప్రతిబింబం నేను :

నా లోపాలు
నీ ఇచ్ఛావైకల్యాలు :
నా అందాలు
నీ అనురాగ రేఖలు :

సీతాఫలం

ఎవరి కోసమో ఎదురు తెన్నులు చూస్తూ
పలక మారింది సీతాఫలం—
ముఖం నిండా కళ్ళతో,
కళ్ళ నిండా కాంతితో,
రోదసీ వదన బింబంలా!

ఆకుల ముసుగు చీకట్లో నుంచి
తొంగిచూచి, చూచిం దది—
భూపలయపు మధుపాత్రి అంచును
పెదవులకు చేర్చుకొని
పైకి ఏ మెరుగిసు ట్టుండి
క్రింద
తోటల చిరుపాదాలను
త్రొక్కి నవ్విస్తున్న నిన్ను!

అలా చూచిందో లేదో
సరాయిన వాలిందది నీ మీద!
బాల సూర్యుడవో, బహుళ చంద్రుడవో నీవు:
అందుకొంటావో చేతులు సాచి!
జార విడుస్తావో అలక్ష్యంగా!

అక్షరగంగ

వ్రాసేటప్పుడు కవిబ్రహ్మవు నీవు!
పంచదాణుని ఒక్కొక్క బాణం లేఖిని గా
కల్పిస్తావు అసంఖ్యాక సౌందర్య వైవిధ్యాలను,
ఆనందం వొక్కటే పరమార్థం నీ సృష్టికి!

నీవు వ్రాసినదాన్ని నీవే పరిశీలిస్తున్నప్పుడు
పరమ విమర్శ నిశిత నేత్రుడివి నీవు!
తుడిచి పారేస్తావు అనౌచిత్యదోషతతిని
జాబిల్లి రబ్బరు బిళ్ళతో!

అదీ అరిగీ, అరిగీ
అమావాస్య అయిపోతూనే వుంటున్నది!

సహృదయ పాఠకుడివిగా
మళ్ళీ దాన్ని చదువుకొంటూ,
శారదా సమాలింగన ఆచ్ఛాదిత అర్ధదేహుడివై
హంసపై పాదా లుంచుకొని

పవళిస్తావు నీవు ఆనందిస్తూ
పాలవెల్లి పరిమ పదంలో !

అట్టి నిన్నా నేను ఆకర్షిస్తున్నది !
అట్టి నీ లేఖినినా నేను నడిపిస్తున్నది !
వద్దు నాకు అటువంటి అహంకారం ప్రభూ !

నీ ఆనందంలో నీవు
అలా క్రిందకి చూస్తే చాలు నా కేసి!
నీ పాదపద్మ పరాగం
నా ముఖాని కింత అంగరాగం కానీ !

పరమశివుడు తలదాల్చిన గౌరవం కాదు,
నీ పాదపద్మ గృహ సేవా సౌభాగ్యం నే కోరింది:
వ్రాసుకో, విమర్శించుకో, పఠించి ఆనందించుకో !

నీ పాదస్వేద బిందువొకటి నేనుగా
రమ్యాక్షర గంగా భవాని అయి—
నీ ఆనంద సుధా మాధుర్యాన్ని
ప్రపంచానికి అవతరింప జేయగలిగింది !
శ్యామల సస్యలక్ష్మి అయి—
నీ జగద్వ్యాప్త పోషకతా వైభవ పుష్టిని
ప్రపంచం నిండా వెదజల్లు తున్నది !
ఏతత్సం తృప్తి చాలు నాకు, ప్రభూ !

ఈశావాస్యం

ఏ దేహం చందనమై కాలిందో
ఏ అందం మంటలుగా మారిందో
ఏ చిరస్నేహం చితాభస్మ మయిందో
ఏ ఆనందం అదృశ్యమై పోయిందో
ఈ శ్మశానంలో నిన్నొంటరివాణ్ని చేసి పాపం :

పట్టపగలే అంధకార బంధురమై
ఆత్మీయులున్నా ఏకాంతవాసమై
ప్రసూతి కేంద్రానికి రెండో సిబ్బిఐ
మిథ్యా వాదానికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనమై
ప్రవర్ధమాన మౌతున్న ఒక శ్మశానాన్ని
ప్రపంచంలో అణువణువునా ప్లాను చేసి
దుఃఖానికి అమరత్వం కల్పించిన నియంతృత్వంలో
నీ పాత్ర భిక్షాపాత్రే అయినా—

ఇంకా ఇక్కడే వున్నావా నీవు శంకరా ?
ఇంత భయంకరమా నీ ధర్మం, నటరాజా ?
ఇంత గాఢమా నీ యనుబంధం, అర్ధనారీశ్వరా ?
అనంతకాలంగా ఈ రుద్రభూమిలో కాపురంపెట్టి
నీవు వెతుకుతున్న అర్థం ఎంతటి పరమార్థమో కదా, ప్రభూ!

ఆత్మే కావలిస్తే

దార్జన్యం ప్రాబల్యానికి
లొంగవచ్చు భౌతిక దేహం,
హృదయంమాత్రం కరగదు !

కారుణ్య ప్రాబల్యానికి
కరగవచ్చు హృదయం—కాని,
ఆత్మస్వాధీనం కాదు !

ఆరాధన ప్రాబల్యానికి మాత్రమే
ఆత్మోపరతి సాధ్యం !
త్వమేవాహం సిద్ధం !

దౌర్జన్యం, పాశవ ప్రకృతి.
కారుణ్యం మానవ ప్రకృతి.
ఆరాధన దైవీయ ప్రకృతి !
హృదయం కావాలంటే జాలిపడు !
ఆత్మే కావలిస్తే ఆరాధించు !

ఆవతలి వొడ్డుకు

చంద్రికా పరిణయ సింహాసనం పై
మనోజ్ఞ మాఘ పూర్ణిమ !
అద్దరిని పని చూచుకొని
ఇద్దరికి బైలుదేరాను నేను,
గౌతమీ తరళ తరంగాలపై
నావలో—ఒక్కణ్ణీ !

కోటిపల్లి రేవులో బైలుదేరి
మెల్లగా కదిలింది నావ !
దిక్చక్రం అంచుకు
బారెడు దూరంలో జాబిల్లి
ఆశాలత ఎగురవేసిన

బెలూనులా ఆడుతోంది :
గాలిలేదు :
కెరటాల తెల్ల త్రాచులను చెదరి
పారిపోయిం దెక్కడికో అది:
ముమ్మిడివరం బాలయోగి చేతన లా
తెరచాప నిశ్చలంగా వుండిపోయింది
కొయ్య నంటిపెట్టుకొని :

చుక్కాని సంస్కారం వెనక బలంగా
ఇద్దరి సువాసనలేవో ముందుకు నడిపించగా
మెల్లగా పోతున్నది నావ—
అలల అందెల వలపు కలిమితో
అమృతమూర్తినే వెంట తెచ్చుకొంటూ :

చీకటి దుప్పటి ముసుగు పెట్టుకొని
చెట్లు కునుకుతున్నాయి దూరంలో;
అక్కడక్కడ లంకపొలాల మకాములలో
జొన్నచొప్ప చలిమంటల చుట్టూ
కూర్చున్నై ఏవో కాలభూతాలు :
అంతా నీరవ నిశ్శబ్దం :
భుజాలవరకు వెన్నెల శాలువ కప్పుకొని
నిద్రపోతున్నది ప్రకృతి రాకేందుముఖి :

నీవూ నిద్రిస్తూంటా వీ సమయంలో :
అక్కడక్కడ నల్లని మబ్బుతునకలు

దోమల్లా ముసురుతున్నాయి
చుక్కల దోమతెరపై కెగబడి :
తారా మణీ మహితాందోళిక నెక్కి
చంద్రుడు పోతున్నాడు ఆకాశం అద్దరికి :

ఇద్దరికి తరిస్తున్నాను నేను
నా హృదయాందోళికలో
నీ ప్రతిమ నుంచుకొని
నీ కోసం :

అద్దరి దూరమైపోతున్నది.
అద్దరి తీరంలోని లైట్లలో ఒకటి
చంద్రుణ్ని అనుసరిస్తున్నదో అన్నట్టు
ఉత్తర పైకి లేచింది :

జీవనదీ ప్రవాహం నడిమధ్యంలో
ఒంటరి ప్రయాణికుణ్ని నేను :
ఎంత నిర్మలంగావుంది రేయి :
ఈ క్షణంలో నా ప్రక్కను నీ వుంటే ?
ఎంత మధురంగా వుండేది ప్రయాణం :

వెన్నెల కెరటాలపై
వెండి చేపలు ఎగసిపడుతున్నై
ఎక్కడో నీటి గద్దలు

రామనామం జపిస్తున్నై
పల్లీల చేపల దోనెలు దున్నలవలె
దూరంలో జీవవేధ చేస్తున్నై
నగ్న నిసర్గసత్యంలా వుంది రేయి!
ఈ క్షణంలో నీవు నా పక్కను వుంటే?

వుంటే—ఎందుకు వస్తా నిద్దరికి నేను?
అద్దరి ఇద్దరి లేని ఈ నడిమధ్యంలో
ఈ తరుణేందు ప్రభా తారళ్యంలో
ఎగువకు నడిపించనా ఈ నా నావను?
హిమగిరి శిఖరాలను దాటి
క్షీరాబ్ధికి పట్టించనా దీన్ని?
అక్కడ నీకూ నాకూ ఒక
సుందర నందనాన్ని నిర్మించనా?
నీ కోసం దాటుతున్నాను ఈ స్రవంతిని!
నీ కోసం వస్తున్నాను ఇద్దరికి నేను!

అద్దరి దూరమై, మాయమైపోయింది.
ఇద్దరి ఆసడంలేదు!
అద్దరి అంతా శూన్యం నాకు,
ఇద్దరిని నీ వున్నావు నా కోసం!
చీకటిలో, చీకటి నడుమ పుట్టి

వెలుగుకు అలవాటుపడ్డ నేను
గిలగిల లాడిపోయాను క్షణం
ఎదర వెలుగు కనిపించక !

నావ కదుల్తూనేవుంది మెల్లగా,
మెల్లగా పోతున్నాడు చంద్రుడు;
నా మనస్సు—
నీ దగ్గరకూ—నా దగ్గరకూ
పరుగులు పెడుతూ
నురగలు కక్కుకొంటోంది !
తరగలతో కలిసి
తల బాదుకొంటోంది నావ కమానుపై
పాపం మనస్సు !

నిన్ను నా దగ్గరకూ
నన్ను నీ దగ్గరకూ చేర్చాలని
పడుగులో నాడిగా పరుగులు పెడుతూ
అల్లేస్తూవుంది మనమధ్య
అనురాగ రాగరత్న దుకూలాన్ని !
చిత్రించేస్తూవుంది దాని నిండా
నీ మనోజ్ఞ ప్రతిరూపాలను !
తానే ధరించేస్తూవుంది నీ రూపాన్ని

ప్రతి వస్తుమూర్తి లోను
నా ఆనందం కోసం!

చంద్రబింబం నీ ముఖంలా వుంది!
వెన్నెల శాలువ మెల్లగా తొలగించనా?
దాని అంచులు పట్టి గుంజి
నిన్ను క్రిందికి లాక్కోనా?
ప్రకృతి ప్రతిమూర్తిలోను నిన్నే చూస్తూ
నావనే మరిచాను నేను!
వచ్చేసింది ముక్తీశ్వరం రేవు!
కోటిపల్లి పుణ్యఫల కోటిని
ముక్తేశ్వరీ పదాంగుష్ఠమౌక్తికాల కర్పిస్తూ!

నావ దిగి ఒడ్డెక్కాను నేను నీ కోసం!
లోన, బైట, చుట్టూ గాఢంగా
నన్ను పొదివికొనివున్న నీ కోసం!
తీరానికి ఇంకా ఎంతో దూరంలో
చంద్రుడు కుంకే చోట
పొద్దులా పొడిచే నీ కోసం!
అనంతకాల స్రవంతిని తరించి
ఇద్దరి జీవనతీరం చేరిన నన్ను
తెరచిన కౌగిలిలో
ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసే నీ కోసం!

ఒక్క ముద్దుకోసం

ఇంత సాహిత్యం నేను చదువుకొన్న దెందుకు ?
నీ పేరు పలకడం కోసం !
ఇంత సంగీతం నేర్చుకొన్న దెందుకు ?
నిన్ను నోటార పిలవడం కోసం !
ఇన్ని రంగుల్ని కలుపుతున్న దెందుకు ?
నీ సహజ రూపాన్ని చిత్రించడం కోసం !
ఇన్ని భంగిమలు అలవరచుకొన్న దెందుకు ?
నిన్ను నిసలుగా అనుకరించడం కోసం !
అసలు—
నే నింతదూరం వచ్చిం దెందుకు ?
మధురమైన నీ అధరబింబంపై
ఒక్క ఎర్రని ముద్దుకోసం !

జీవిత పుణ్యక్షేత్రం

ఒక మహాక్షేత్రంలో తీర్థప్రజవలె
అంతులేని ఆలోచనలు!
ఎక్కడినుంచో, ఎక్కడికో, ఎందుకో
పడతోసుకు పోతున్న ఆలోచనలు!
తొడ తొక్కిడిగావుంది నా బుర్ర
ఎందుకో ఆ ఉదయం నుంచీ!

తొడతొక్కిడి, రద్దీ, గోల
గాఢమై, సాంద్రమై, దుర్భరమై పోగా,
తెగేదాకా వడిపెట్టి లాగిన తాడులా
మెదడు నరాల పోగు సొమ్మసిలిపోగా,
స్తంభించిపోయాయి ఎక్కడివక్కడే
ఆలోచనలు!
ప్రతిపల్లా ఆలోచనలు!
రకరకాల రంగురంగుల ఆలోచనలు!

ఉత్సవానంతర క్షేత్రస్థలం వలె
యుద్ధానంతర కురుక్షేత్రం వలె
నిర్జీవ మహాజడ భారంతో
బురద్రి బీభత్సమైపోగా—
ఈ కశ్మలాన్నంతా తుడిచి
ఏట్లో పారబోద్దామని
బైలుదేరాను వైనతేయం వొడ్డుకి ఆ సాయంత్రం!

2

ఆంధ్రభూరమా హంసోత్తరీయం
వైనతేయం!
నా హృదయం!
గోదావరి శాఖ వసిష్ఠకు శాఖ వైనతేయం!
ఋతుకాంత లారుగురూ
కలిసి కాముని పూజించే
నిత్య వసంతాలయమైన మా సీమకు
నూగారు వైనతేయం!

జనం గుంపులుగా పోతున్నా రెందుకో!
ఆలోచనల రభస నుంచి

విముక్తికోసం పోతున్నారేమో నాలా !
మానవజాతిని పట్టి పీడిస్తున్న
మాయలోరి ఆలోచనలు !
నిశ్చితంగా నీలోత్సలంలా బ్రతుక్కుండా,
శూర్పణఖల్లాంటి ఆలోచనలు !
జనం గుంపులుగా పోతున్నారు
బంగారు పంటచేల గట్లవెంట
అవతరించిన పర్వదేవతల్లా !

నీరెండలో వాళ్ళ నీడలు
సరిగంగ స్నానాలు చేస్తున్నై !
వ్యక్తులు వేరు, నీడలు ఒకటే !
సాయం సంధ్య !
సంధ్యా సూర్యుల అనురాగ రసంలో
ఓలలాడుతూ పోతున్నారు జనం—
మహితమైన ఏ క్షేత్రంవైపో !
మధురమైన ఏ శ్రేయంకొరకో !
నేనూ అనుసరించాను వాళ్ళని
వాళ్ళలో ఒకణ్ని అయి !

3

ఔను—పర్వదినమే అని !
వైనతేయ తీరంలో

ప్రకృతి సౌందర్య పద్మానికి
కర్ణికలా వెలసిం దొక ఆలయం.
జీవిత దేవతాలయం !
ఆ నాడు ఈ పుణ్యక్షేత్రంలో
అదృష్టదేవత కల్యాణోత్సవం !
దివిభువుల సమాగమోత్సవం !

స్వర్లోకం ఉన్నదున్నట్టు
మా సీమకు అవతరించిందో అన్నట్టు
హంస యానలు
ఐరావత గమనలు
వివిధాలంకార భూషితలు
సౌందర్య రాశులు
సహస్రదళ పద్మ సువర్ణ దళాల వలె
విరిశారు ఆ దేవాలయం చుట్టూ,
బహుముఖాల దారుల నుండి,
బహువిధాల వాహనాల నుండి !

గుంపులో, తొడతొక్కిడిలో
ఎలానో ముందుకు తోసుకుపోతూ
క్షేత్రం చేరాను నేను !
ఒంటరిగా వున్నప్పుడు ఆలోచనల తీర్థం,
తీర్థంలో వున్నప్పుడు ఒంటరి నా బుర్ర !
నా లోపలి ఆలోచనా పరంపర అంతా
బైట విరిసినట్టుగా వుంది క్షేత్రం !

చీకు చింతల సాలెగూడుల్నీ
అనుమానపు గబ్బిడాయిల రెట్టల్నీ
సమస్త కశ్మలాన్నీ వూడ్చేసి,
నవీకరించి, అలంకరించి,
ఎవరికోసమో సిద్ధం చేసిన
శృంగార మందిరం అయింది నా మనస్సు అప్పుడు
వైనతేయపు హస్తపల్లవాల నెత్తావులు సోకి :
ఆ యెవరి కోసమో
వొళ్ళంతా కళ్ళుచేసుకొన్న హృదయంతో
ప్రాంగణంలో నిలబడ్డాను నేను !

వర్షానికి దూత మెరుపుతీగ,
చిత్తానికి "ప్రియే" అంతరాత్మ :
హృదయానికీ హృదయానికీ మధ్య
స్నేహతంత్రీ వార్తా తరంగం అది :
ఆ యెవరో నీ వని

ఎవరో చెప్పుతున్నారు నాకు—
జనన మరణ తటివతీ పరప్రతీరం నుంచి :
నీ ప్రేయోటూసం
జన్మజన్మాల మధురారామాల నుంచి
తెలివిజను చిత్రింలా
పడుతున్నది నా మనః ఫలకంపై :
అపూర్వ సుందర సుందరి
అనురాగ రాగశాలిని

నా కోసం
నా వెంట
అనాది కొస నుంచి
అనంతత్వంలోకి దూకిన సాహసవతి
ఆత్మకు చిరపరిచిత గా
అంతరాత్మకు యజమానిని గా
నా హృదయ నేత్రాల ముందు
నవ్వుతూ నిలబడింది వచ్చి !

వాస్తవంగా కన్నెదుట మాత్రం
ఒక్కటే జనం ! జనం ! జనం !
వస్తున్నారు పోతున్నారు ఎందరో !
ఆలయప్రాంగణంలో నిలబడ్డాను
అందర్నీ తప్పకుండా చూడవచ్చని !

అందాల రాశులు
హాసంలో ఆనందం చిందుకొంటూ
వస్తున్నారు, పోతున్నారు !
అందులో
ఎందరో నీ వంటివాళ్ళు !
ఒక్కరూ నీవు కావు !
అలా ఎంత సేపు నిలబడ్డానో
శిలాప్రతిమ నైపోయి !
ఆలయాంగణ స్తంభానికి
అతుక్కుపోయి !

4

వీణామండలం నుంచి
ఏదో మంగళ గీతాలాపన :
తారామండలం మొత్తం
కదలింది ఏ తీర్థయాత్రికో :
అనంతమైన యాత్రాపథంలో
ఏదో ఒక కాంతి మజిలీలో
ఏదో ఒక లీల
ఒక అభిరతి
ఒక చాలనం
సహస్ర దళ పద్మంగా వికసిస్తే
అది మహావిష్ణు పాదపద్మమైతే
అక్కడ గంగామతల్లి ఉద్భవిస్తే
ఆమె శివుని జటాజూటం చేరితే
అందు వెన్నెల పువ్వుపూస్తే
దాన్ని ధరించిన గౌరి తల దువ్వుకొంటే
దువ్వెననుండి అమృతం చిందితే
బైలునిండా చిందిన ఆ బిందుకోటిలో
ఒక కణం
సప్త స్వరాలతో
సప్త వర్ణాలతో
సప్తర్షి మండల మకుట ధారిణియై
నిత్యం నృత్యభ్రమణ శీలయై

విడంబిస్తే—
ఓహో ! దివ్య దర్శనం !
చూస్తున్నాను రెప్పవాల్చకుండా !

జలం బద్ధకించి జడం కాగా,
ఏర్పడ్డ బకాయిల్లాంటి లంకలలో
ఒక చిన్ని సీమలో
హిమవచ్ఛిఖరాగ్రింపై
వికసించిన జీవన రాజీవం నుంచి
ఒక మధు బిందువు జారింది !
దిగివచ్చింది రత్నసానువు నుండి
పద్మంనుంచి పద్మానికి దూకుతూ
సూర్య చంద్ర తీరాల నడుమ
హంసలా ప్రవహిస్తూ !
అంతలో ఎగసిపడి
ఎక్కడో అదృశ్యమైపోయి
హేమాగ్ని కుండంనుంచి వలె
ఆవిర్భవించిం దొక దివ్య కన్యగా !
సజల నేత్ర సమాదర్శంలో
విశ్వరూప ప్రతిబింబం :

ఎంత చక్కని కల !
కల చక్కిలిగిలి పెట్టగా,
ప్రతిమా రూపం చలించి,

రెప్పవేసి చూశాను నేను!
ఆశ్చర్యం!
ఎదురుగ్గా ఎవరు?
నా ప్రతిమా రూపంలో
నిక్షిప్తమైన శిల్పసౌందర్యాన్ని పరికిస్తూ
ఆనందిస్తున్న ఆ దివ్య కన్య!
ఆ నీవు!

అద్భుతపడి
నిగ్రహించుకొని,
నీ ఆనందం కోసం
మళ్లీ ప్రతిమనై పోవాలని,
మరచిపోయి
కళ్ళు మూసేసుకొన్నాను వెంటనే!
కాని—
కనిపెట్టేశావు నీవు!
నా పొరపాటే
అదృష్టదేవత కరుణా కటాక్షమయింది నాకు!
నా కలలోని నిన్ను
తెచ్చి నాకర్పించింది వైనతేయం!
నా ఆనందోత్ఫుల్ల హృదయం!
ఆలయ కల్యాణ మంటపంలో
ఒకటే తీర్థప్రజ!
జీవిత పుణ్యక్షేత్రంలో
నీవూ, నేనూ!

మంత్రబలం

క్రో- అన్న ఒక్క- అక్షరంతో
ప్రకృతికే పులకాంకురాలు మొలిపించి
పువ్వులు పూయించేస్తున్నది కోకిల !
ప్రియా—అన్న రెండక్షరాలతో
అద్వైతాన్ని ద్వైతంగా మార్చివేసి
ఆనందాన్ని సృష్టించాను నేను ఆ పూలనిండా !

ఆనందం బ్రహ్మ—అది నాదం,
నాదానికి రూపం అక్షరం,
ప్రతి అక్షరం బీజాక్షరమే
ప్రతి మాటా మంత్రమే, మనిషికి :
తెలిసి తెలివిగా వాడుకుంటే
అక్షరాలే అక్షరలక్షలు పండుతై !
మాటలే మాణిక్య వీణ లవుతై !

బెడిస్తే—కస్సున లేస్తై అవే మిన్నాగులై !

కనుక, ప్రియతమా : ఇవిగో
ఆనందసుధా నిక్షేపాలు, పూలు :
మాధుర్యం నింపుకో బ్రతుకు నిండా,
మంత్రముగ్ధం చేసెయ్యి జగత్తు నంతా !
అర్థంలేని ఝుంకారం మాత్రంతో
అల్పకీటమే సుందర పతంగ మవుతున్నప్పుడు
అర్థంగల మాటల మంత్రబలంతో
అర్థాంగం ఎందుకు లభించదు నీకు ఐశ్వర్యంలో ?
ఎందుకు మారదు లోకం ?
ఎందుకు చేరదు గమ్యం ?

గాలిపటం

గాలిపటం వదులుతూ మైదానంలో నిలబడ్డ నీకు
అది ఎంత ఎత్తుకుపోతే అంత సంతోషం కదూ ?
గాలి చాలకో, ఏలు చాలకో అది గిలగిల కొట్టుకొంటుంటే
గిలగిల కొట్టుకోదా ప్రాణం నీకుకూడ ?
చల్లని గాలివాటుకు చేపలా ఎదురెక్కుతూ,
మింటికొలను నాచునీటిలో మునకలు వేసే

కలువ కిన్నెలతో దోబూచు లాడుకొంటూ,
పైకిపైకి పోతున్నది గాలిపటం !
ఇదేదో మీనరాజ మనుకొని
రేవతి కన్నుకొట్టిందో యేమో ,
ఇదే తన పతంగ నామసార్థక్యం కోసం
గరుడమండలంపైకి దాడి తలపెట్టిందో యేమో !
ఏది ఏమైనా కానీ—
పోనీ దాన్ని పైకి ! ఇంకా పైకి ! మరీ పైకి !
నీ చేతిలో దారం వున్నంతమేరకు !

గాలి అందుకొని, వాలు జోరైనప్పుడు
దారం బిగించి పట్టకు, తెగిపోగలదు గాలిపటం !
తెగిపోతే, మరి నీకు దక్కదది !
గాలిలేక పడిపోతుంటే
చుట్టుకో దారాన్ని, చేదుకో గాలిపటాన్ని !
చేతిలో దారం వున్నందుకు ఫలం
గాలిని బట్టి పటాన్ని ఆడించడమే !
చీకటిపడ్డా, ఆట ముగించకు,
అది నీ హృదయాన్ని వెన్నెల తారల కందించే సూత్రధారిణి !

హేతుభూతం

మల్లెపూల లోకి
మందార గంధం ఎలా వచ్చింది ?
మామిడిపూల గెలలు
మద్య వాసన కొడుతున్న వేమి ?
వేపపండుకు తీపి,
చెరకురసానికి వగరు,
ఎలా వచ్చాయి ?

ఎవరివి, నాయనా, ఈ ప్రశ్నలు ?
నానా సూన సువాసనా రుచులతో ఆనందించే
సారంగ చక్రవర్తివా, నీవు ?
హరి—భగవంతుడా !
సిగ్గెందుకు లేదయ్యా నీకు, ఈ ప్రశ్న అడగడానికి ?

ప్రణయ తపః ఫలం

నలిగిన మల్లెపూలను
కురులనుండి విదల్చివేసి
మాసిన వెన్నెల చీరను
విప్పి పారవైచి
సహజ రాగ సుధా సరస్సులో
స్నానంచేసి
చిరునవ్వు సంజ దీపం వెలిగించి
బడా చుక్క కుంకుమ బొట్టుతో
గుబగుబ లాడుతూ
ఉదయినీ దేవిలా
వచ్చి
నా ముఖమా చూశావు ?
నా పాదాలనా స్పృశించావు ?
నా గుండెలకా హత్తుకుపోయావు ?
సౌందర్యాగ్ని మధ్య నిల్చి
అంత ప్రణయ తపస్సు చేసి
దివాదైవ పీఠంపై నీవు నిల్చుకొన్నది
నన్నేనా ?

నీ - నా

ఊహ ఉత్తరలా ఉదయించింది
కోర్కె కొంజిగురై పులకించింది !
మాట పాటలా పరిమళించింది
మనసు తోటలా కువకువ లాడింది !
చూపు తూపులా గుచ్చుకొన్నది
నిగ్రహం రెండుగా విచ్చిపోయింది !
నోరు నిప్పులా కరిచి
హృదయం వెన్నలా కరిగింది !
కౌగిలి కల్యాణ మంటప మయింది
శరీరం హారతి కర్పూరమై వెలిగిపోయింది !

నాకు తెలుసు

నన్నింతగా రసభావోన్మత్తుణ్ని చేసిన
అపూర్వ సౌందర్య సుధావారాశివి
నీ వెవరో నాకు తెలుసు !
అలనాడు పరమశివుణ్ని వెంటబడజేసుకొని
మనోవిరథుణ్ని చేసి యేడ్పించిన
విశ్వమోహినీ పశ్చాద్విరహ తాప కణం నీవు !
నా అనంత జననాంతర సువాసనా పటలికి
ఆలంబనమై వికసించి గుబాళిస్తున్న
ఉషఃకిరణ రజోరజిత రాజీవనీ రమ్యవు నీవు !
చిరునవ్వు దీపంపెట్టి.
గిల్లి జ్ఞాపకం చెయ్యనవసరం లేదు....
నీ వెవరో నాకు తెలుసు !

నా చీకటి

చీకట్లో దారీ తెన్నూ కానక
నేనలానే నిలబడిపోయి నప్పుడు,
నా చుట్టూ వెన్నెల కాయవచ్చిన
రాధా పూర్ణిమవు నీవు!

పచ్చని నీ పూర్ణ చంద్రవదన బింబం
నా తపఃఫలం లా
అమృతరసం చిప్పిలుతూ
నా పెదవుల కందినప్పుడు,
కన్యక చేతి మల్లెపూల పొట్లం పిగిలి
రోదసినిండా చెల్లాచెదరు కాగా
విశాఖా గుచ్ఛం నీ జటలో వ్రేలుతూ
నా ముఖంపై గుబాళించి నప్పుడు,
ఏదో మహేంద్రజాలం లా
నీ వెన్నెల నేను కాస్తున్నప్పుడు,
అప్పుడు తెలిసింది నాకు
నాకు అదృష్టమై నిన్నిచ్చి నట్టిది
నా చీకటే అని!

సత్యం - శివం - సుందరం

తలనిండా మల్లెమొగ్గలు పెట్టుకొని,
నుదుట విదియ జాబిలిని దిద్దుకొని,
కన్నులలో నల్లకల్వలు వికసించి
వాల్చూపుల మదిరాధారలు నిండి
సోకిన మెలవుల నెల్ల
మైకంలో ముంచివేస్తుండగా,
కపోలాలు ఎర్రగులాబీలై
వాంఛా మాధుర్యాలను గుబాళిస్తుండగా,
నిలువెల్ల వెన్నెల కాస్తూ
మోహినీ మంత్ర దేవతవలె వచ్చి
ఎదుట నీవు నిలబడ్డప్పుడు——
నీ దరహాస రుచి కంటె సుందరం
నీ అనురాగ వీక్షణ కంటె శివం
నీ ఆనంద రూపం కంటె సత్యం
ఏముంది నాకు జగత్తులో ?
నీవు తప్ప——
ఏమున్న దింక జగత్తు మాత్రం ?

సమస్తం నాదే

పూచే ప్రతి పువ్వూ నాదే!
పాడే ప్రతి పాటా నాదే!
మెరిసే ప్రతి మెరుపూ నాదే!
కురిసే ప్రతి జల్లూ నాదే!
సుధాకరుని వెన్నెల పానశాలలో
మైకంలో మునిగివున్న నాపై
అమాంతం గాఢంగా వాలి
ముద్దులతో గుచ్చెత్తి
గుండెలకు హత్తుకొన్న నీలో
పొంగే శృంగారం అంతా నాదే!
పొదిగే మాధుర్యం సర్వం నాదే!
నేను కానిది సమస్తం నాదే!

పూర్ణవిభూతి

నిన్ను ముఖాముఖి దర్శించిన భాగ్యవంతులకు
కోటి సూర్యప్రభవు నీవు !
నిన్ను వెనుకనుంచి చూచిన సన్యాసులకు
నిర్వికల్ప సమాధివి నీవు !
నిన్ను ప్రక్కలనుంచిమాత్రం తొంగిచూచిన పజ్ఞులకు—
ఊర్వశివో, మహంకాళివో నీవు !
నాకు మాత్రం
ఉభయ సంధ్యా దివారాత్రి సంపూర్ణమైన
పరిపూర్ణ మధురమూర్తివి నీవు !
రమ్యరాధా రాకాసుధాఝరివి నీవు !
ప్రేయసివి నీవు !

ఉగాది పచ్చడి

ఎందుకలా ముఖం చిట్లించావు, దేవీ ?
ఉగాది పచ్చడి చేదుగా వున్నదనేనా ?
ఏడుస్తూ ప్రారంభించిన మన యాత్రను
నవ్వుతూ ముగించవలసి లేదా మరి ?
ప్రతి ఉగాదీ మన పుట్టినరోజు పండుగే ;
చేదును విరిచి తీపిని సంచితంచేసే పండుగ ;
ఎంత చేదువుందో మన అభిరుచిలో
ఎంత తీపి బాకీపడ్డామో వసంతుడికి ;
వాయిదా మొత్తం
కాస్త ఎక్కువగానే చెల్లిస్తాం ;
తీసుకో మరి కొంచెం పచ్చడి ;

పల్లేరుకాయల పండుగ

అడుగడుక్కీ ఏవో సమస్యలు
కసుక్కున గుచ్చుకొంటున్నై ;
నవ్వుతూ పోతున్నావు నీవు,
నీకు బ్రతుకొక పల్లేరుకాయల పండగ ;

భరించలేక తొక్కిసలాడుతున్నకొలదీ
మరీ కంపల్లో ఇరుక్కుపోతున్నాను నేను ;
నిజంగా, నా ప్రక్క నీవు లేకపోతే
పండక్కీ, పల్లేరుకాయకీ
సంబంధం తెలిసేది కాదు నాకు :
విఘ్నాలకుకూడ ఒక ఈశ్వరుడు మనకు ;
సర్పాలు కంఠమాలలు అతడికి ;
నీ వెనుకనే వస్తున్న నాకు
భయం ఎందుకులే, పద ;

ఒక జత దుస్తులు

పులిలా శాలువా కప్పుకొంటే పండితుడు.
ఈతరుప్పలా తలపెంచుకుంటే కవి.
చెక్కిన శిలలా సూటు వేసుకొంటే అధికారి.
తెగిన గాలిపటంలా తోకతాటిస్తే ఆగమ్మకాకి !
పంచె కడితే పురుషుడు,
చీర కడితే స్త్రీ !

మనుషుల్ని మనస్తత్వాల్ని
వేషంచూచే పోల్చుకొంటాం తరుచు !
ఈ వేషాలు మనం వేసుకొన్నవి
ఈ దుస్తులు మనం మార్చుకోగలవి !

పరమేశ్వరుడే మనకిచ్చిన దుస్తులు శరీరాలు,
ఉద్రేకపడి మాపుకోకు వీటిని !
జాతికొక జత మాత్రమే ఇవి,
భద్రంగా వుండనీ మన జతను.
ఈ మంజు వసంత మంజూషలో
ఈ కర్పూర గుళికా చంద్రికా సువాసనలలో
చలువ మడతలు చెరగకుండా !

మనకథ

ప్రతి జీవితమూ ఒక కథే
చిన్నదో, పెద్దదో
సుఖాంతమో, విషాదాంతమో
ప్రధానమో, అప్రధానమో
ప్రతి జీవితమూ ఒక కథే
ప్రతి గృహమూ ఒక నాటకరంగమే !

అనుభూతి చాలని వాళ్ళు
ఆనంద పరిపూర్తికై
సంపూర్ణ జీవిత కథనాలను
చదువుతారు పుస్తకాలలో
వింటారు రేడియోలలో
చూస్తారు వెండితెరలపై
చిత్రించుకొంటారు మనఃఫలకాలపై
గండెల్ని పూడ్చుకొంటూ
తరిస్తూపోతారు ముందుకు !

తమ అనుభూతిలో తాము
తల మున్కలైనవాళ్ళు
ఆనంద పారవశ్యంలో
పారమ్యం చేరినవాళ్ళు
అంతర్ముఖులై
ఆత్మైక్యం పొందినవాళ్ళు
మనలా వుండిపోతారు
ఒకరిలో ఒకరై —
ఏకాంతంగా
ఒక మహాకావ్యంగా !

కౌతుక కలలు

చెడ్డకల ఏదో వచ్చిందని
కలగి కన్ను లొత్తుకుంటున్నావు నీవు,
ఒక పాడు కర్మ కలలోనే తీరిపోయిందని
ఆనందంగా వుంది నాకు !
తడిసి తేరుకొన్న
ఆ పద్మదళాలే చెపుతున్నై సత్యం !

సుఖ స్వప్నం వచ్చినప్పుడే చింతపడతాను నేను
అంత సుఖం స్వప్నమాత్రమై పోయిందే అని!
జన్మలుగా రూపుకట్టడానికి చాలని
పురా సుకృత దుష్కృత కర్మలు
నవ్వించో, ఏడ్పించో పోతాయి కలల్లోనే
ఇంటికి అతిథులుగా రాలేని దొంగల్లా!
లేక—వెన్న దొంగల్లా!

ఎంత భీకరమైనట్టివైనా సరే
పురాకృత దుష్కర్మల దోషాలన్నీ కలలై పోయి,
ఎంత చిన్నదైనా సరే సుకృతం
వాస్తవంగా
ఒక్క మల్లెమొగ్గగా నైనా
వికసింప జేయగల్గితే నన్ను!
నీ జడలో నా చిరునవ్వు
నీ పెదవిపై జిగేలు మనదా?
సంసారం దుఃఖసాగరం కాక
ఆనంద సుధాకరమే కాదా?

శివలింగం

ముద్దరాలైన మాధవీ లతిక
మామిడిని ముద్దుముద్దుగా పెనవేసికొని
పెనుజొంపమై ఆక్రమించి
పువ్వులతో నింపివేసింది చెట్టంత చెట్టును !
తనను అనుభవించడానికి పిల్చిన తేటిని
తానే అనుభవించసాగింది పద్మం—
మునిమాపువేళ, సందవెన్నెల దుప్పటిక్రింద,
వెచ్చని తన కౌగిలిలో బిగించివేసుకొని !

మలయానిల కుమారుల ముఖాలపై
మంజీరాలు శింజించే మేఘమాల
ఉజ్వలమై విజృంభించి, విరుచుకుపడింది
నభోమంచంలో జ్యోతిర్దీప దేవునిపై !

చంద్రశేఖరు జటాజూటంనుంచి జారిన గంగ
ఉద్రేకంతో పరమవేగం పుంజుకొని
మహాసముద్రుణ్ణి ముంచివేసింది !
ఉప్పునీరు చప్పనీరై పోయింది !

పరాపర పరాంకోటి కోటీశ్వర భీమశక్తి
ప్రకృతే పరాక్రమణ కాంక్షతో పైకొన్నప్పుడు
పరమ
శివుడైనా ఏంచెయ్యగలడు—
శివలింగమై నిల్చిపోక ?

తరుణోదయ వేళ

పాత్రి ఒకటి చేతపుచ్చుకొని
కొంచెం పాలకోసం ఎన్ని కొట్టాలు తిరిగానో!
పాత్రనిండా పాలు నింపుకొని
రవంత చక్కెరకోసం ఎంతగా చెమ్మతోడ్చానో!
నా నీడే ఒక అంధకార గాఢ నిశీధమై
నన్నావరించుకొని కూర్చున్న దింతకాలమూ!

తలనిండా పువ్వులు పెట్టుకొని
నల్లకల్వల పట్టుశాలువా కప్పుకొని
వెన్నెల విరజిమ్ముకొంటూ వచ్చావు నీవు—
పగలు పూలకన్నెల రంగులకు బెదరి
రాత్రి బైలుదేరిన కాముని పున్నమిలా !
ఏ కళాతారల విశ్వపర్యటన దళానికి
నాయకత్వం వహించావో నీవు ఇన్నాళ్ళూ !

పూలు పూలగుత్తులు, ఒక్కొక్కటే వాడి రాలిపోతున్నా
కొత్తవి ఎప్పటికప్పుడు పొటమరించి వికసించగా,
తనను తానే నాకికొని వూరుతున్న
జాబిల్లి చక్కెరబిళ్ళ నీ సిగపూవున వుండగా,
నీ పాదపద్మాకరమే క్షీరసాగరమై
కెరటాలు వేసుకొంటూ నీ వెంటరాగా,
నా కుటీరాన్నంతా పరిమళంతో నింపావు నీవు !
నా బ్రతుకునే మాధుర్యంలో ముంచావు నీవు !
అవును—
నీ వొక్కసారి అనుకోవాలేగాని,
ఏ యెడారి సస్యశ్యామలం కాదు ?
ఏ నిశీధం వెన్నెలతో నిండదు ?

పూర్ణిమ కేసి

చీకట్లో చీకటి పోగ్రివు ఆ మైలురాయి!
అది కాలాన్ని దూరమానంలో కొలుస్తూ
శతాబ్దాలుగా నిలబడి వున్న దక్కడ:
ఏమిటి వెతుకుతున్నావు దాని నొసట!
ఎంతదూరం వచ్చావో
గమ్యం ఇంకెంత దూరమో
తెలుస్తుందా అక్కడ?

అక్కడుండేది
దాని నుదటి వ్రాత,
నీ నుదటి వ్రాత కాదు!

చీకట్లో వెన్నెల పోగ్రివువు నీవు.
నీ నుదురు శుక్ల విదియ.
ఎంతదూరం వచ్చావో
గమ్యం ఇంకెంత దూరమో
చూచుకోవలసినవాడు చంద్రశేఖరుడు!
నీ విక లేచి పద!
మన వచ్చే మజిలీ చైత్ర పూర్ణిమ!

భరించగలను

ఎంత ఉక్కగా వుంది !
చల్లని నీ నిట్టూర్పు సువాసనల ముందు
ఇదేపాటి బాధ ?

ఎడతెరపిలేని ముసురుగా వుంది !
నీ వలపు వెల్లువలో తలమున్కలుగా ఈతకొట్టే నాకు
ఇదొక వరప్రసాదమే కాదా ?

అబ్బ—ఎంత చలిగా వుంది!
నీ వెచ్చని కౌగిలింతలో
నుసినుసి అయిపోదా ఇది?

ఎంత నీరసంగా వుంది!
నీ చిగురుమొగ్గల మొనల ఉత్తేజపు ఇంజెక్షనులకు
కరిగి చక్కాపోదా జడత్వం?

నిదాఘామధ్యం దిన పంచాగ్ని జ్వాలలు
ప్రళయ భీకర వజ్రాప్రహాస కశాఘాతలు
హేమంత నిశీథాంతర హిమవచ్ఛీత మరుత్తులు
ఎన్నైనా సహిస్తాను నీ కోసం!
సర్వబాధా నివారిణీ ప్రేమసుధా గుళికవు నీవు
సర్వశ్రియంకరీ శాంకరీ కృపాదదరస్మేరం నీవు
ఎన్నైనా భరిస్తాను నీ కోసం!
ఏమైనా త్యజిస్తాను నీ కోసం!

ఉభయ సంధ్యామూర్తి

ఉత్సాహంతో లేచి
ఈలపాట పాడుకొంటూ
తువాలు భుజంపై వేసుకొని
తూర్పువాకిలి తెరిచాను నేను!
చెదరిన తల ముడుచుకొంటూ
నవ్వుతూ స్వాగత మిచ్చింది నాకు
ఉషఃకాంత!

•

అలసటతో లేచి
నిట్టూర్పులు విడుచుకుంటూ
చెమ్మట తువాలు పంచకు విసరి
పడమటి వాకిలి తెరిచాను నేను!
వేసుకొన్న జారుముడిలో
మల్లెమొగ్గలు తురుముకొంటూ
జాలిగా దగ్గరకు తీసుకొన్నది నన్ను
సాయం సుందరి!

ఆమూల పుష్పం

వేరు లేకుండా పువ్వులేదు,
పువ్వు లేకుండా వేరుంది :
ఆధిక్యత వేరుదే,
గౌరవం పువ్వుది :
పువ్వు—వేరు—
రెండూ రెండు కొసలు,
ఏదో ఒకటి
ఏదో ఒక కొస కాయక తప్పదు :

పువ్వు వేరైతే
వేరులా పోషణభారం వహించాలి :
వేరు పువ్వైతే
పువ్వులా లోకాన్ని మోహింప చెయ్యాలి :
అది ఇదీ. ఇది అదీ అవుతూనే వున్నైగా ?

పనినిబట్టి విలువ,
స్థానాన్నిబట్టి పేరు,
వ్యక్తిత్వాన్నిబట్టి సాఫల్యం :

ఎందుకు మరి ఈ
అధికత్వాల్పత్వ వ్యర్థ కురుక్షేత్రం :

విలయ వైభవం

మల్లెతీగ పూయక
పూతగురించి చెపుతోంది!
కోకిల పాడక
పాటగురించి ప్రసంగిస్తోంది!
మామిడి కాయక
కాపుగురించి వాగుతోంది!
మేఘం కురియక
వానగురించి మాట్లాడుతోంది!
అగ్ని మండక
మంటగురించి ఉపన్యసిస్తోంది!
అన్నం అరగక
అజీర్ణ గీతాలు పాడుతోంది!
విజ్ఞాన యుగం!
విలయ వైభవం!

హద్దులేవా?

త్రన దొడ్లోనే తప్ప
మరెక్కడా పువ్వులు పూయ వంటున్నాదేమి టతడు ?
తనకు పెట్టిన తోటలోతప్ప
రుచిగల పండ్లు పండనే పండవట !
అహంకారానికి
హద్దు ల్లేవల్లే వుంది !

పుల్లయ్యలాంటి అవతారపురుషుడు
క్రిందనుంచి ఎలా పుడతాడు (ట) !
తాను తింటున్న ప్రతి దుంపా
ఇంకా క్రిందనుంచే పుడుతున్న దంటే

ఆశ్చర్యపోయి
ఆహారం మానేశాడు మొన్నటినుంచీ !
అజ్ఞానానికి
హద్దు ల్లేవల్లే వుంది !

పాదపూజలూ, పరమాన్నాలూ లేకపోతే
క్షణం బ్రతకలేని ఆ సన్యాసి
వేదాంతం ఉపదేశిస్తున్నాడు, చూడు !
అందుకే ఆ మాగాణీ సుక్షేత్రం
''మెట్ట'' అయి వూడుకుంది !
అనౌచిత్యానికి
హద్దు ల్లేవల్లే వుంది !

గుడి చుట్టూ ప్రాణాచారం పట్టే భక్తులు
పుణ్యం కోసం విసిరిన గింజలతో
పొద్దులు పుచ్చుకొంటున్న ఆ పావురం
ఎత్తున ఎక్కడో గోపురంపై కూర్చుని,
వాళ్ళంతా తన నీడలోనే బ్రతుకుతున్నారని
సూర్యుడితో చెపుతున్నది, విను !
అసంస్కారానికి
హద్దు ల్లేవల్లే వుంది !

చీకటిలో ఎవరు?

చీకట్లో ఎవరు నీవు ?
దైవానివా ? దయ్యానివా ?
అదృష్టమవా ? దురదృష్టమవా ?
చీకట్లో ఎవరు నీవు ?
నీ గుండెలోది కరుణమా ? ద్వేషమా ?
నీ చేతిలోది టార్చిలైటా ? పిస్తోలా ?

కాలవృత్తం ఇరుసుపై
పూర్ణవ్యాసం నా విహార భూమి :
చీకటి ఎంత విస్తరించినా
సరాసరి లెక్కకు

సగానికి మించదు గద ?
అంధకారం ఎంత దట్టం అయినా
కళ్లు మూసుకొన్నప్పటి స్థితి కంటె
గాఢతరం కాదుగద ?

గతం ఒక చీకటి భూతం !
ఏం జేస్తుం దది నన్ను ?
భవిష్యత్తు ఒక తమో విమోహిని !
నమ్మడం ఎలా దాన్ని ?
వర్తమానపు వ్యాస భూమిలో
చీకటి పొలిమేరల నడుమ
వెలుగు పొడుగునా
ఇటూ అటూ కేరంతొక్కుతూ
గతం నుంచి నవజీవనాన్ని
భవిష్యత్తుకు తోడిపోస్తున్న
నిత్యకృషీవలుణ్ని నేను !

బెల్లిస్తున్నావో. బెదిరిస్తున్నావో నన్ను ?
చీకట్లో ఎవరు నీవు ?
అంతా కనిపిస్తున్నట్టే వుండి
ఏమీ కనిపించని చీకట్లో
ఎవరు నీవు ?

ఉన్న అందాన్ని చెరపకు

కరుణామయ ప్రణయశీల శైతల్యతకు.
మధురాక్షరగాన పరా కోకిళలకు
ఆకరమైన సుందర సహకార వల్లిచే
పూజకు తెల్లగన్నేరు పూలు పూయించానని
గర్వపడుతున్నావా ?
మంచి తోట మాలివే నీవు
కాని—
తోట యజమానివి కావు !

కుహూ కుహూ మధుర మణిత స్వరాలకు
పునరుజ్జీవన సుధాకర రుచులకు
ఆకరమైన వసంత కోకిలచే
మూకలో కాకిగోల చేయించానని
గర్వపడుతున్నావా ?
మంచి జీవలక్షణ పరివర్తక శ్రేష్ఠుడవే నీవు,
కాని—
లోక కల్యాణ కళాభిజ్ఞుడవు కావు !

అందాలు పనికిమాలిన వనీ
రసాలు లగ్జరీలనీ
మధుర భావాలకు మార్కెట్టు లేదనీ
అందుకని—
సమస్త రసభావ సౌందర్య నందనాలను
ఎక్కడికక్కడ నరికిపారవైచి
పొగ తోటలు పెంచుతున్నాననీ—
గర్వపడుతున్నావా ?
సరస్వతికి నర్సు దుస్తులు కుట్టించే
పరుని చేతికి మరతుపాకి అందించే
మంచి లౌకికుడవే నీవు !
కాని—

లేడు - ఉన్నాడు

అమావాస్య
గాఢాంధకారం!
చంద్రుడేమైపోయాడో!

ఏమైపోతాడు? ఉన్నాడు!
ఉన్నాడా? ఏడీ?
లేడే! లేడు!
లేడా?
ఉన్నాడు! ఉన్నాడు!
ఎక్కడ?
శుక్లపాడ్యమి చరణ మంజీరమై!
కృష్ణ చతుర్దశి శిరోభూషణమై!
కాలభామిని కంఠదేశంలో
రేచుక్కల పతకం క్రింద!
రాకానాయకిమణీ యుక్త మాణిక్యహారం
వెనక ముడిగా!
ఎలా చూడ్డం వాణ్ని?
శుక్లా కృష్ణుల రాసక్రీడలో!
మృత్యువును జయించిన పురుషుణం!

గీతా రహస్యం

వానగాలుల వాల్చూపులలో
అలలు అలలుగా వయ్యారాలు పోతున్న
వరిచేల గట్టున, బీరపువ్వులా
ఎవరు బాలా, నీవు ?
చీకటి పచ్చగడ్డిని కోసి
వేగుచుక్క గడ్డి గంపలో కూరుతున్న
ఉషఃకన్యలా ఎవరు నీవు ?

అలనాటి అప్సరసలు
అంతఃపుర కాంతలు

అసూర్యంపశ్యలు
పరదాలలోని మచ్చు బొమ్మల వలె
ఆకుల బనిపి క్రింద గరికపోచల వలె
పాలిపోయిన అందాలు నీ ముందు !

పాతచింతకాయ పచ్చడి నంజుకొంటూ
చప్పిడి పథ్యంచేసే మా ఛాందస సాహిత్యకులకు
నీ సౌందర్య రుచులు నిషిద్ధాలైనై !
ప్రకృతిసిద్ధమైన నీ మధుర జీవితం
రేజీకటి అయింది వారి కళ్ళకు !

వానకోయిల గుర్తించకపోతే
వసంత వనం వికసించదా ?

అనాసక్త చిత్తంతో
అందాలు పరిమళించగా
గోదావరి పంటకాల్వలా
ఏదో యీలపాట పాడుకొంటూ,
ఎదర నా ఉనికిని కూడ గమనించక
ఏకాగ్ర మనస్కతతో
నీ పని నీవు చేసుకొంటూపోతున్న
గోపాలకృష్ణుని గీతారహస్యం నీవు !
ప్రజ్ఞాన రత్న జ్యోత్స్నవు నీవు !

వెతక్కు దేన్ని

వెతక్కు దేన్ని;
ఎదురుచూడకు ఎవరికోసమూ.
నీవు వెదికేది నిన్నే!
నీవు ఎదురుచూచేది నీ కోసమే !

దేన్నో వెదకివెదకి
నిరాశతో మరణించారు వేదాంతులు!
ఎవరికోసమో ఎదురు చూచిచూచి
నిస్పృహతో కన్నుమూశారు భక్తులు!

మేకపిల్లను మెడలమీదే పెట్టుకొని
ఊరంతా వెదక్కు వెర్రిగా!
నిన్ను నీవు తెలుసుకొన్నప్పుడే
నన్ను నీవు కలుసుకోగలవు!
ఆ నేను నీ ప్రతిబింబాన్నే!
నీ మనఃఫలకంపై చిత్రిత మవుతున్న
శతకోటి కోరికల విశ్వరూపాన్నే!

అందుకని—
వెతక్కు దేన్ని.
ఎదురుచూడకు ఎవరికోసమూ!
నిన్ను నీవు కలుసుకో:
ఆ నీవే నేనని తెలుసుకో!

అహం-కారం

గాలిగోపురం శిఖరంనుంచి
గుడి శిఖరం చూస్తున్న పావురం లా,
నా ఉన్నతికి నేనే గర్వపడి
గాలిలోకి ఎగిరిపోయాను నేను.
మొత్తం క్షేత్రమే
నా వెంట పడుతుందన్న అహంకారంతో :

మేఘాల వెల్లువలలో
పల్లిటీలు కొట్టుకొంటూ,
పాలకడలి ఆవిరులపై
ఇడ్లీలా వుడికిపోతూ,
ఆకాశగంగలో పడి కొట్టుకుపోయి,
నెలవంక గూట్లోకి చేరాను చచ్చి,
బ్రతికిన జీవుడితో !

నేను వదిలివచ్చిన చిన్నగుడిలో
శివుని సిగలో
ఒక వెండి జడపిన్ను మాత్రం
ఈ నా నెలవంక గూడు !
నా "అహం" అక్కడే దిగడిపోయింది !
"కారం" కరిగి కన్నీరై ప్రవహిస్తున్నది !

ఇంటి-బైటి

ధర్మభారంతో నడుంవంగిన కర్మదేవతలా
వచ్చాడత డింటికి.
బరువు దించి, చెమట తుడిచి
శ్రమను పంచుకొన్న దతడి అర్ధాంగి!

ఉన్నదేదో తిని,
చిన్నపిల్లకు కథలు చెప్పి,
కాంతను తృప్తిగా నిద్రపుచ్చి,
మేను వాల్చా దతడా పక్క!
సామాన్యు డతడు!
సంసార సాగరు డతడు!

ఆ యింటి బైట అరుగు మీద
నిద్రపట్టక కొట్టుకొంటున్నా డొక యోగి !
ఆహార నిద్రా మైధునాలు
పశుధర్మాలని విసర్జించి
తెలియనిదాన్ని దేన్నో అన్వేషిస్తూ
తెల్లవార్చేశా డతడు బ్రతుకును !
గృహ మొక అజ్ఞానపు గూడని
సన్యసించిపోయా డత డెక్కడికో !

అరణ్యాలు, పర్వతపంక్తులు,
గ్రహాలు, గ్రహకూటాలు,
నక్షత్రాలు, నక్షత్ర కుటుంబాలు !
భూమ్యాకాశాలలో ఎక్కడికి వెళ్ళినా,
వెలు గెక్కడ వుంటే అక్కడ
మళ్ళీ మరొక కుటుంబం !
వెళ్ళేకొలదీ గహనం !
వెతికేకొలదీ శూన్యం !

యౌవనం, సౌందర్యం, కళ, ఆనందం
మనిషికి పరమేశ్వరు డిచ్చిన సమస్తం
పోగొట్టుకొని వచ్చి కూలబడ్డా డతడు
ఆ యింటిబైట అరుగుమీద—
ఆకాశం మల్లెపందిరి నిండా
విరబూచిన మొగ్గల మిలమిలలు
పరమపురుషుడు ధాత్రీదేవి వంక
కనుగొట్టుతున్నట్లున్నాయని విసుక్కొంటూ :

ఇంట—
జ్ఞానతేజం ఘనీభవించిన దీపం వెలుగులో
గాఢ సుషుప్త్యానందస్థితి :
బైట—
అనంతత్వ మాయామయ నభస్తమోవాగురలో
మనోహంసి గిలగిలావస్థ :
ఇంట అజ్ఞాని, బైట జ్ఞాని లోకదృష్టికి :
బైట అజ్ఞాని, ఇంట జ్ఞాని బ్రహ్మదృష్టికి :

తారతమ్యం

ఏవగించుకోకు గొంగళిపురుగును చూచి,
దాని హృదయం బంగారురెక్కల స్వేచ్ఛావైభవం !

ఉబలాటపడకు వెండిలా మెరిసే కుబుసం చూచి,
దాని అంతరంగం భయంకర విషవాహిని !

ఆశించకు మెరుపుకన్నె వలపుకౌగిలి కోసం,
దాని స్పర్శే విడిపించుకోరాని యమపాశం !

ఈసడించకు వాకిట్లో బంతిపువ్వు మూగి నవ్వును
అది నీ కోసమే పూచిన పురాకృత పుణ్య సర్వస్వం !

నిన్నూ అంటారు

శకుంతలకు తల్లి
భారతజాతికి మూలజ్యోతి
మేనక నేమన్నారు ?
కాళిదాసుని కవితాప్రతిభ
మానవ ప్రకృతికే ప్రణయపీఠం
ఊర్వశి నేమన్నారు ?
"లంజ" అన్నారు !

రాధ నేమన్నారు ?
కృష్ణపరమాత్మకు జీవాత్మ
సర్వాద్య, సర్వవంద్య, పరాత్పరతర

శ్రీయః కేంద్రానికి ప్రేయః పరిధి
ఆరాధన కధిదేవత
రాధ నేమన్నారు ?
"స్వైరిణి" అన్నారు !

గంగాభవాని నేమన్నారు ?
ద్రౌపది నేమన్నారు ?
సీత నేమన్నారు ?
అనార్కలి నేమన్నారు ?
రంగాజమ్మ నేమన్నారు ?
నిన్న మొన్నటి యెంకి నేమన్నారు ?
ఎన్నెన్నో అన్నారు పిచ్చిగా !

నిన్నూ అంటారు, శ్రావణీ !
దీర్ఘ వినీల కేశ సౌభాగ్యాన్ని
నా చిదాకాశం నిండా విరజిమ్మి,
మెరుపుచూపుల జడులు విసురుతూ,
అలల అందెల ఆటలతో, పాటలతో
నా తనువున పులకలు పండిస్తూ,

లోకానికి ముసుదు ముసుగై, విసుగై,
నా హృదయ పయోధిపై పొంగిపొర్లే నిన్ను
నిన్నూ అంటారు లోకులు
వట్టి ''బురద'' అని!

అసూయతో, అసహనంతో
తమకులేని అందం, చందం, ఆనందం
నీ కున్నదన్న యేడ్పుతో
నిన్నూ అంటారు, కానీ—
పడ్డవాళ్ళు చెడ్డవాళ్ళు కారెప్పుడూ,
పడేవాళ్ళే తారలు చరిత్రలో:
ప్రణయం పవిత్రం ప్రకృతికి:
ఆనందం అమృతం జీవితానికి!

జీవితస్వరూపం

జీవితం ఒక నిత్యనవోద్యానం కాదు,
అనుక్షణం మారే మహారణ్యం అది !
అక్కడ కేవలం మోదుగులే మోసులెత్తవు,
వ్యాఘ్ర వదనాలుకూడ విప్పారతై !
కోకిలలు మాత్రమే కాదక్కడ,
రాబందులున్ను వుంటై !

నీవు గులాబి వైతే పరిమళించు
మామిడి వైతే ఫలించు
కోకిల వైతే పాడుకో
అది నీ అదృష్టం !

అయితే—
లోకం చేతికి ముళ్ళున్నాయి
రోడ్డుపక్క కంకర రాళ్లున్నాయి
పొగమంచు కంట్లో నిప్పులున్నాయి !
అజాగ్రత్తగా వుండి
అదృష్టాన్ని నిందించుకోకు !

కసుక్కున గుచ్చుకోవడం
నైజం కంటకానికి !
నిందించి లాభంలేదు,
అందకుండా పైకి పో !
పరిమళించు !
ఫలించు !
నీ యదృష్టంతో
దురదృష్టానికి చికిత్స చెయ్యి !
ఊహాగానం కాదు జీవితం,
ఆకలి దప్పులు గల యాధార్థ్యం అది !

నిరయాగ్ని కొలిమి

స్టీలుని కరగించడానికి
వంద డిగ్రీల వేడి చాలు,
లోహాన్ని కరగించడానికది చాలదు !
మట్టిని కరగించాలంటే
మార్తాండుని కుంపటి కావలసిందే !
అరచేతిలోనే కరగిపోతుంది వెన్న,
ముద్దుకే కరగిపోతుంది ప్రేమహృదయం !
మానవతకు చిహ్నమైన
జాలిగుండె కరగడానికి
ఒక్క కరుణగాథ చాలు !
ఒక్క కన్నీటి బొట్టు చాలు !
కానీ—
స్వార్థంతప్ప మరేదీ అర్థంకాని,
వ్యవహారం తప్ప ఉదారతలేని,
చిత్త కాఠిన్యాన్ని కరగించాలంటే
నిరయాగ్ని కొలిమితప్ప
గత్యంతరం లేదు !

నీవే ఎందుకు కాకూడదు?

ఎవరా శ్రావణి ?
ఎవరా శరత్ప్రభ ?
ఎవరా రత్నజ్యోత్స్న ?
ఎవరా ఫాల్గుని ?
ఎవరా వైశాఖి ?

ఓ ప్రశ్నిస్తున్న లోకవతీ !
ఎందుకీ వ్యర్థ ప్రశ్నలు ?
అది ఎవరో ఎందుకు కావాలి ?
నీవే ఎందుకు కాగూడదు ?

నీ అదృష్టం నీ కళ్ళల్లోనే వుంది,
చూచుకో హృదయ దర్పణంలో !
నిన్ను ప్రేమించడం నీవు ప్రేమించడంలోనే వుంది,
వెతుక్కో ఆత్మోద్యానంలో !

ప్రతి తీగా పల్లవిస్తుంది
ప్రతి పూవూ పరిమళిస్తుంది
ప్రతి తోటా ఫలిస్తుంది
దాని దాని నైజాన్నిబట్టి !
నీవూ వికసిస్తావు, పరిమళిస్తావు, ఫలిస్తావు
నీ తరుణంలో నీవు—
నిరాసక్త నిర్మల చిత్తంతో
ఆరాధిస్తూ వేచివుంటే !
అసూయతో అగ్గిని వెదజల్లితే
గ్రీష్మకపు కూడ కాలేవురదా !

ఆ విసాసింద రాధా పూర్ణిమ
ఆ మనోరమ వైశాఖి
నీవే ఎందుకు కాగూడదు ?
నీవై ఎందుకు రాగూడదు ?

లోకం తీరు

నేను కళ్ళు మూసుకొని పాలు తాగుతున్నానని
లోకం చెవి కొరుకుతున్నా దొక మార్జాల మిత్రుడు :

నేను దొంగజపం చేస్తున్నానని
ప్రచారం చేస్తున్నా దొక బకుడు :

నేను రాసక్రీడ అంటూ కామకేళిని కీర్తిస్తున్నానని
యాగీ చేస్తున్నా దొక మేషాండభూతి !

నేను పూల వీధులకు
తేనెలు సరఫరాచేసే నెపంతో
పూలనే రాల్చి పారేస్తున్నానని
గోలపెట్టేస్తున్న దొక కందిరీగ !

చెప్పలేక

నిన్ను ప్రేమిస్తున్నా నని
నోటార చెప్పలేక
కన్ను కొట్టాను నీ కేసి ।
కాని—
చూడలేదు నీ వది ।

నీవు కరుణించకపోతే
చస్తా నని చెప్పలేక
కళ్ళొత్తుకొన్నాను,
గుండెలు బాదుకొన్నాను,
కాని—
గ్రహించనేలేదు నీ వది ।

నాద బ్రహ్మ వక్షం పై
ఆనంద వీణావాదంగా
ప్రేమ పదం నా పెదవులనుండి వినాలని
స్పష్టంగా నా హృదయం తెలిసికోవాలని
ఆశించి, ఆశించి, ఆశించి—
నిరాశా హిమ భారంతో
మొగుచుకు పోయావు నీవు !

నోరుండీ, లేని మూగినై,
వాచ్యం అవాచ్య మనుకొంటూ,
కళ్ళుమాత్రం అప్పగించి
చూస్తూ వుండిపోయాను నేను !
వుండివుండి ఎండిపోయాను చివరకు !
కళ్ళు మాత్రం
ధ్రువ—అగస్త్య నక్షత్రాలవలె
ఒకదా నొకటి చూచుకొంటూ
వుండిపోయాయి అలా !

నేనేమో?

ఎవరి కోసమో ఎదురు చూస్తున్నట్టున్నావు ?
కంటి మీద రెప్పెవెయ్యడం లేదు !
నిజంగా
దేవతలా వున్నావు !

మననం !
ధ్యానం !
పరధ్యానం !
నీ చుట్టూ ఏమి జరుగుతున్నదీ
నీ శరీరం ఎక్కడ పడివున్నదీ
ధ్యాసే లేదు నీకు ?
నిజంగా
నిన్ను
ఇలా
శిల్పకన్యలా
తీర్చి
దిద్దుతున్న ఆ శిల్పి ఎవరో !
నిజంగా అతడు ధన్యుడు !

ఎన్ని పూలు రాలిపోతున్నై
నీ చుట్టూ
నీ కోసం
పూచి !

ఎన్ని పాటలు !
ఎంత అందం !
ఎంత మాధుర్యం :
ఏదీ కదిలించదు నిన్ను !
ఎంత నిశ్చల సమాధి !

నిజంగా
అపూర్వ సుందర శిల్పకళాఖండం నీవు !

ఎవరా మహాశిల్పి ? దేవీ !
ఎవరా సఫలీకృత మనోరథుడు ? దేవీ !
ఒకవేళ—
అతడు
నేనేమో !
కొంచెం ఇటు చూడవ్ ?

శిలా శిల్పం

కళ్ళు కాయలు కాచేలా
వేచివున్నావు తోట పూచేవరకూ,
తోట పూచి కాయలు కాస్తున్నా
నీ కళ్ళు అలానే వున్నాయేం ?

పువ్వుపై ఏ తుమ్మెదో వాలిందని
కాయను ఏ కాకో పొడిచిందని
పండ్లను రాలి పోనిస్తూ
బండలా వుండి పోయావా ?
వేయి కళ్ళతో ఎదురు చూచిన వసంతాన్ని
వృధాగా వెళ్ళిపోనిస్తున్నావా ?

అలానే అయితే——
నీ వెంతటి సుందర సౌందర్య దేవతవైనా
వట్టి శిలా శిల్ప కళాఖండానివే !
మానవ చేతనా మధుర మూర్తివి కావు !

సౌఖ్య రహస్యం

ఏకపత్నీ వ్రతుడు శ్రీరామచంద్రుడు
సీతకు బ్రతుకంతా సీతమ్మశోకం!

దక్షిణ నాయకుడు శ్రీకృష్ణదేవుడు
రాధ, రుక్మిణి, నీల, సత్య, కుబ్జ—
వేలకొలది ప్రేమశాలినులలో
ప్రతికాంత బ్రతుకూ ఒక సుధా లహరి!
ఎవరి ఆరాధన వారిది
ఎవరి ఆనందం వారిది!
అదే సౌఖ్య రహస్యం!

తోటలో పూస్తాయి లక్షలాది పూలు,
ఏ పువ్వు సాఫల్యం ఆ పువ్వుది,
అన్నిటికీ వసంతం ఒక్కటే!

బ్రతుక్కి బ్రతుకుతో పోలిక లేదు,
ప్రేమకు ప్రేమతో పోటీ లేదు!
నీ సుఖం నా చిత్తవృత్తికి బందీకాదు!
బందీతనం నరకం కన్న దుర్భరం!

పరులతో పోల్చుకొని పోటీపడడం
అవ్యక్త మనస్తత్వానికి చిహ్నం!
అసూయ అబలత్వానికి గుర్తు!

నీ బ్రతుకు నీ భావంతోడిది,
నీ సుఖం నీ చిత్తంతోడిది:

పరాధీనత దుఃఖం
ఆత్మోపరతి సుఖం
అదే సౌఖ్య రహస్యం!

స్వర్గమంటే

మొన్నటి తాతా, అవ్వా నిన్న లేరు,
నిన్నటి అమ్మా, నాన్నా నేడు లేరు,
నేటి నీవూ, నేనూ రేపు వుండం :
వుండేది సుకృతమేనే, సఖీ !

నీ ఆనందంకోసం నేను,
నా ఆనందంకోసం నీవు,
చేసే త్యాగమే సుకృత మంటే :
అది ఎవరిది వారిదేనే, సఖీ !

నీ సుఖదుఃఖాలకు నీవే కర్తవు,
నీ భవిష్యత్తుకు నీవే నిర్మాతవు,
పరులతో పోల్చుకొని ఏడ్వడం నరకం :
స్వర్గమంటే నిన్ను నీవు దిద్దుకోవడమేనే, సఖీ !

దివారాత్రాలు

బ్రతుకుతూ, బ్రతుకును నిందించకు !
చస్తూ, చావుకు భయపడకు !
బ్రతుకును నిందిస్తూ బ్రతికేవాడు దొంగ !
చావుకు భయపడుతూ చచ్చేవాడు పాపి !

బ్రతుకు సమగ్రంగా బ్రతకడం కోసం !
చావు సంతృప్తిగా చావడం కోసం !
దాని వెనుక ఇదీ, దీని వెనుక అదీ !
దివారాత్రాలు ! దివ్య సౌందర్య విలసితాలు !

దాని కలవాటుపడి దీన్నీ
దీని కలవాటుపడి దాన్నీ
కంటగించుకోకు !
కన్నీరు తేకు !

భక్తి - విభక్తి

నేను!
ఎంత అహంకారం నాకు!
నన్నే అందరూ ప్రేమించాలని
నాకే సమస్తం సమర్పితం కావాలని
నా వల్లనే సూర్య చంద్రులు ప్రకాశించాలని
నా ఆనందమే లోకానందంగా చెల్లాలని
అబ్బ—ఎంత స్వార్థం నాకు!

నాతోనే పుట్టింది ప్రపంచం.
నా యందే లయమై పోవా లది!

అన్నీ విభక్తులేనే!
నా జీవితమే విభక్తుల మయంలా వుంది!
ప్రతి విభక్తీ ఒక స్వార్థాంశగా

విభక్తి సప్తకం నా పరిపూర్ణ జీవితం!

అసలు నేనే ఒక విభక్తినై పోయా!
ఈ విభక్తులన్నీ భక్తితో సేవించగా
నేను వాటికి నాయకత్వం వహిస్తూ
ప్రథమనై వుండిపోనా?
షట్కమల మాలికా శిరః కమల సంగతి లా
నీ భక్తినై విముక్తి పొందనా?

మళ్ళీ తపస్సులోకి

తపస్సు చేసుకొంటూ
నాలో నేను జీవించి నప్పుడు
అంకురించాను మల్లెమొగ్గ గా,
వికసించాను గులాబి పువ్వు గా
ఫలించాను రసాల గా।

కన్ను తెరచి
లోకంలో బ్రతకడం ప్రారంభించి
గిల్లి వేసుకోబడ్డాను రాత్రి అందం కోసం।
మాల గుచ్చబడ్డాను మహాసభ గౌరవం కోసం।
ఇంధనమైపోయాను లోకం ఆకలి మంటలో।

ఇప్పుడు మిగిలిందేమీ లేదు నాకు :
నా రుచు లన్నీ, అభిరుచు లన్నీ,
నీ సాయంసంధ్యారుచిలో లీనం కాగా
కేవలం మోడుగా
మళ్ళీ తపస్సులోకి పోతున్నాను—
విభాత రాగ రమగా నీవు రేపు వచ్చి నప్పుడు
నీ దరహాస రుచినై విరియాలన్న కోరికతో।

జీవన మరందపం

ప్రభాతంలో
పద్మాంగనా పరిష్వంగం నుంచి
విమోచన లభించింది నాకు.

నవసంధ్యారాగంలో స్నానం చేసి
లోకబాంధవునికి వందనం చేసి
బైలుదేరాను పనిలోకి నేను.

పగలంతా గడిచిపోయింది
పరమేశ్వరుని కృపామధూళిని
ప్రతి పువ్వుకూ పంచిపెట్టడంలో,

స్వాంతం సంతృప్తిపడింది
ఆత్మ ఆనందపరిప్లావిత మయింది
శరీరం అలిసింది,
మనస్సు మాత్రం రెక్కల సువాసన లల్లార్చింది
మరేదో మజిలీ కోసం
మరింకేదో మహానుభూతి కోసం!

సాయంసంధ్యారాగ సరోవరంలో
స్నానానికి సిద్ధమైన నాకు
లోతెంతో ఎందుకు యోచన?
చిమ్మచీకటి కంటె
చిక్కని మైమరపు కోరుతున్న నాకు
రేయి అమావాస్యో, పూర్ణిమో ఎందుకు చింత?
మళ్ళీ ఏ జలజాంగనా పరిరంభంలోనో
చిక్కుకొనే వీలున్న నాకు
ఆనందం కాక
ఎందుకు ఆరాటం?

మళ్లీ వెన్నెల

అయిపోయింది అమావాస్య
తలచుకుంటే గుండెలు గుభేలు మంటున్నై!

ఎంత చీకటి! ఎంత చీకటి!

పెరిగిపోతూవచ్చిన సుఖభోగాల నీడ లా,
పేరుకొంటూవచ్చిన అజ్ఞాత పాప పంకం లా,
చీకటి సముద్రి కెరటం—
ఉవ్వెత్తున లేచి, ముంచి, విరిగి, వెల్లువై
చప్పగా తీసిపోయింది, చూడు!

నేడు శుక్లపాడ్యమి!
వికసించిన చెంగల్వ కొలను!
ఏ దివ్యసౌగంధికాల కోసమో
కలగ్గొట్ట బడ్డ మిన్నేటినుంచి
ఎగసిపడి నీ చూపుల్లో దాక్కొన్న
చిరుచేపల మిలమిలలు!
వెన్నెల వాగులలో ఈతలు!
ఆనంద క్రీడా యాత్రలు!
మళ్ళీ మల్లెపూలు!
మళ్ళీ వెన్నెల!

నాలుగు మాటల్లో

నిన్ను స్మరిస్తూ అంకురించాను నేను !
నిన్ను ప్రేమిస్తూ వికసించాను నేను !
నిన్ను అనుభవిస్తూ ఫలించాను నేను !
నిన్ను పూజిస్తూ తరించాను నేను !

నిత్యవసంతం

లోకం ఒక సంక్లిష్ట కీకారణ్యం,
జీవితం ఒక వసంతం నాకు !

పికంగా వచ్చాను నేను
కషాయ కఠం విషాదగీతం తో !
పికంగా పాడాను నేను
ప్రతిభా పరాంకోటి రసభావ పారవశ్యంలో !
పికంగా పోతాను నేను
పరిపక్వతా సమ్యగానంద గానంతో !

అపార సాహితీ రూప హర్ష ప్రతర్ష లో
జీవితం ఒక నిత్య వసంతం నాకు !

ద్వైధీలీల

ఎవరు నీవు ?

ఊహ తెలిసినప్పటి నుండి
ఒకటే ప్రశ్న నాకు—
ఎవరు నీవు ?

ఎలా వుంటావు నీవు ?
ఎక్కడ, ఏవిధంగా లభిస్తావు నీవు ?

ప్రశ్నతోనే ప్రారంభమయింది
నీ కోసం నా అన్వేషణ !

ఏవేవో పువ్వులు చేయెత్తి
నన్ను తోటల్లోకి పిల్చినప్పుడు,

ఏవేవో పాటలు గొంతెత్తి
నన్ను వృక్ష లతాగాణ్రిలు కాహ్వానించి నప్పుడు,
మబ్బు కొమ్మలకు వానకాళ్ళ ఊయెలలు కట్టి
తద్దిపండగలు చేసుకునే మెరుపు కన్నెలతో
పొడుపు విడుపు కొండలు తొక్కి తూగు నప్పుడు,
ఋతుకాంతలు మాతృకలై
కుమారుని వలె నన్ను లాలిస్తూ
తమ సమస్త శోభాసౌభాగ్యాలతో
నన్ను ముంచెత్తి నప్పుడు,
నీ ప్రణయస్పర్శ అనుభవిస్తూనే వచ్చాను !
నీ సాన్నిధ్యం గుర్తిస్తూనే వచ్చాను !
ప్రీతి అందంలోను. ఆప్యాయతలోను
నిన్ను పసిగడుతూనే వచ్చాను !
నీ కోసం నా అన్వేషణ
క్షణ క్షణం పెరుగుతూవచ్చిం దందుకే !

భూమిపై ఎంత సౌందర్యం !
ఎంత వైవిధ్యం !
ఆకాశంలో ఆ తేజోమూర్తులెవరు ?
మెత్తగా దున్నిన నల్లరేగడి పొలం లా
మణులు, మాణిక్యాలు, రత్నాలు, ప్రవాళాలు
రాశులుపోసి గుప్పెళ్ళతో చల్లినట్టు
ఆ వెలుగు పంట లేమి ?

రోహిణి అలా కారిపోతున్నది :
ఆర్ద్రి ఎందుకో మండిపడుతున్నది :
జ్యేష్ఠ ఎవరినో తరుముకుపోతున్నది :
పుష్పబాణుని ఆ ఉరవడి ఎవరి మీద ?
ఎవరా పాలకడలిలో పండుకొన్నవారు ?
ఎక్కడిదా సముద్రిఘోష ?
శిశిరాకాశంలోని ఆ పెద్దప్రిశ్న గుర్తు
నా ముఖం మీదే గుర్రిద్దిన ట్టుండేది నాకు
ఆలోచించే కాలదీ :

హిమవిచ్ఛిఖరాగ్రింపై నిలబడి
రాత్రింబవళ్ళే నేత్రిలుగా
భూమ్యాకాశా లంతటా
ఎంతవెతికాను నీకోసం !
నాకు వలెనే వెతుక్కొంటూ వచ్చినవారి
అశాభంగాలేమో ఈ పర్వతరాశులు :
అన్వేషణాగ్ని చల్లారిపోయిన మంచు గడ్డ లివి !
శిఖరాయమానంగా వున్న దిక్కడ పడి
శంకరుని మాయావాదవిభూతి :
భార్య అనుకొని
ఆమె నీడతో చిరకాలం కాపురం చేసిన
సూర్యుడికంటె శంకరశిష్యాగ్రిణి ఎవడు ?

భక్తి, జ్ఞానం, వైరాగ్యం.
ఆచారాలు, కర్మకాండ, విధినిషేధాలు,
పాపం, పుణ్యం, శిక్ష, వెలి !
మహారణ్యం పెరిగింది
మానవ బుద్ధి నిండా !
మేటలు వేసింది
మానవ జీవ స్రవంతి !
పాలుతాగి గొమ్ముగుద్ది నట్టు
స్త్రీ పురుష సంబంధమే మహాపాప మని
ప్రచారం చెయ్యసాగారు ప్రవక్తలు !
ఆచరణ సాధ్యంకాని నీతిని విధించి
అవినీతిని పెంచేశారు నిరంకుశులు !
ముక్తి కాంతకు మడిబట్ట లిచ్చి,
రంభ యింటి చుట్టూ మూగసాగారు కర్మిష్ఠులు !
తాను అల్లుకొన్నవలలో తానే చిక్కుకొని,
తన్నుకొని, బిగుసుకుపోయిన మానవుడు
సంసారం దుఃఖసాగరం అనుకొంటూ,
పారిపోసాగాడు దారిదుమ్ము జేగురు గుడ్డలతో !

ఏమిటి ఈ అవ్యవస్థ ?
ఒక్క మానవుణ్ని మినహాయిస్తే,
తక్కిన సర్వ ప్రకృతీ ఎంత హాయిగా వుంది !
పువ్వులు పిలుస్తున్నాయి,

తుమ్మెదలు విందులు గుడుస్తున్నాయి,
కోకిలలు గొంతెత్తి పాడుతున్నాయి,
వర్షాలు విడుదు లందుకొంటున్నాయి,
నదులు పొంగుతున్నాయి,
సముద్రాలు ఉప్పొంగుతున్నాయి,
క్షేత్రాలు ఫలిస్తున్నాయి,
అమృతం పంచుతున్నాడు చంద్రుడు,
ఎంత ఆనందంగా వుంది ప్రకృతి !
చీకటిని వెనక్కి నెట్టివేసుకొంటూ
వెలుగులోకి పోతున్నది అనుక్షణమూ !
ఎందుకు ?

ఇదంతా జడమే నా ?
కేవలం భ్రాంతి మాత్రమా ?
ఛాయా సదృశమా ?
ఎవరి చిత్తవృత్తికో ప్రతిబింబమా ?
నియంత కొలువుకూటం లో
నిర్బంధ సేవా విధానమా ?
స్వేచ్ఛాపూర్వక హృదయార్పణమా ?
దాసోహం మనస్తత్వమా ?
త్వమేవాహ ప్రజ్ఞానమా ?
ఇదంతా వట్టి మాయా మాత్రమైతే

మాయాసీత గాథ లా రసహీనం :
దాసానుదాసత్వం లో
ఆత్మానుభూతి లేదు :
తోలుబొమ్మలకు కర్తృత్వ మెక్కడిది ?
కర్తృత్వస్వేచ్ఛ లేక, కర్మ లేదు :
త్వమేవాహం స్వకుచమర్దనం కాదా ?
ప్రపంచమే పాపఫలితమైతే
ప్రపంచస్రష్ట పుణ్యాత్ముడా?
నరకాన్ని సృష్టించిన వాణ్ని
కరుణాకరుడని ఎలాఅంటాం ?

భక్తి జ్ఞానవైరాగ్యాలు,
సంపూర్ణ దాసత్వం,
కర్మ సిద్ధాంతం,
మాయా వాదం,
నైతిక వర్తనం,
జీవకారుణ్యం,
అన్నీ అపోహలే :
అన్నీ అపమార్గాలే

ఏ మార్గం వెంట పోయిన రథాలు
ఆ మార్గం చివర భగ్నమనోరథాలై

పురావస్తు పరిశోధన శాఖకు
ఉపశాఖల్ని అంటుకడుతున్నా !

అయితే. ఎవరు నీవు ?
పోయేకొలదీ అనంతం బాహిర ప్రకృతి !
వెదికేకొలదీ అగాధం దాని రహస్యం !
అంతఃపురం ఎక్కడ ?
ఏది దారి ?

శంకర శిఖరాగ్రంపై నిల్చివున్న నా వెన్నులో
హఠాత్తుగా ఏదో
పాము లా కదిలి
పద్మం లా విరిసి
పక్కన నవ్వింది !
గిరుక్కున తిరిగాను వెనక్కి !
ఎదురుగ్గా నీవు !
ఏమి టిది ?
ఇదేనా నీ అంతఃపురం ?
నేనేనా నీ అంతఃపురం ?
ఎంత గమ్మత్తుగా వుంది !

అవును !
పరిధికేసి పయనిస్తున్నా నింతవరకు !

నా వెన్నంటి వస్తున్నది కేంద్రం!
నేనే ఆ కేంద్రం!
నే నెక్కడ వుంటే అక్కడికి
అపారమైన దూరం నా పరిధి!
పరిధి లేని వృత్తం నా చుట్టూ!
నిన్ను నాలోనే వుంచుకొని
నీ కోసం ఎంత వెతికానో!

ఇంతకీ, ఎవరు నీవు?
నిన్నెక్కడో చూశా నిదివరలో!
ఎన్నోసార్లు చూశాను నిన్ను!
కోటలో మహారాణివి నీవు,
రోడ్డుపై పాకీ పిల్లవు నీవు,
తోటలో పువ్వువు నీవు.
రోదసిలో తారవు నీవు!
ఎక్కడో చూడడ మేమిటి నిన్ను?
అసలు పుట్టినప్పటినుంచీ
జట్టు విడిచేలేము మనిద్దరం!
ఎంత గమ్మత్తుగా వుంది!
మనిద్దరం ఒక్కటి!

శంకరుని కొండపై
ఏమిటా శంఖారావం?

"త్వమేవాహం" అనేనా అంటున్నావు నీవు ?
నేనూ అదే అంటున్నాను !
అయితే—
మనిద్దరం ఒకటే అయితే
నీ కోసం ఎందు కింత విరహం నాకు ?
ఏమిటీ వెతుక్కోవడం ?
నిన్ను కలుసుకోవడం కోసం
ఎందుకీ తహతహ శరీరానికి ?
ఏమిటీ ఆరాటం మనస్సుకి ?
ఇదంతా మిధ్యే అయితే
మనిద్దరమూ మిధ్యే కామా ?
ఎవరో ఒక్కరే మిధ్య అయితే
రెండోవానిలో ఆతపన దేనికి ?
పరిపూర్ణత్వం కోసం ఆ త్రిప్పలు దేనికి ?
నీవూ, నేనూ ఒకటే అయితే
నన్ను నేనే కలుసు కొన్నానా ఇప్పుడు ?
చిరునవ్వు నవ్వుతున్నావు నీవు !
వినోదంగా వుంది నా పరిస్థితి నీకు !

బ్రిహ్మపదార్థం ఒక్కటి,
అర్ధనారీశ్వర ద్వైధీ శక్తి అది;
అదే పరమ శివుడు !
అతడే నటరాజు !

అంతశ్శక్తి ఎంత సత్యమో
దాని బాహ్యరూపమూ అంతే సత్యం !
క్షణభంగురం కావచ్చు నది,
మిధ్యమాత్రం కాదు !

అనాది శివపారమ్య బ్రహ్మ !
అర్ధనారీశ్వర పరాశక్తిగా అది
ప్రవహిస్తున్నది అనంతత్వం లోకి !
దీపం వెలుగూ, పంకా గాలీ
ఒకే కరెంటునుంచి పుట్టినట్టు
పుట్టాం నీవూ, నేనూ
దేశకాల పరిస్థితీ భూత ప్రకృతిగా !
మనం ఇద్దరంగా వుంటే—అది ప్రకృతి,
మనం ఒక్కరమైపోతే—అది బ్రహ్మ !
కలుసుకొంటూ, విడిపోతూ,
కలుసుకొంటూ వినోదిస్తాం మనం !

సమాగమ సుఖ పారవశ్యమూ,
వియోగ దుఃఖాతిరేకమూ,
రసాలే మనకు !

అందుకే జీవిస్తున్నాం వియోగంలో,
అంతమైపోతున్నాం సంయోగంలో,
పరమాత్మగా గ్రీన్ రూం లోకి పోయి,
నటరాజుగా అవతరిస్తున్నాం రంగంలో :
నటాంశ రాజాంశల ద్వంద్వం మనం !
అనుక్షణం అనంతకోటి ద్వంద్వాలు
అంతర్లీనమైపోతున్నై పరమాత్మలో !
నిలిచిన గర్భఫలా లీ విశ్వగోళాలు !
అర్ధనారీశ్వరుని అకాండ తాండవ మిది !
ఎంత దివ్యంగా వుంది !

అనాదిగా అనుభూతుల్ని పెంచుకొంటూ,
అహరహం ఇతోధిక వికసనంతో
సువాసనలు చిమ్ముకొంటూ వస్తున్న ఆదిదంపతులా మనం !
నీవూ, నేనూ తప్ప
సృష్టే లే దసలు !

స్త్రీ దేహాంతఃపురవాసి శివుడు,
పురుష దేహాంతఃపురవాసిని సరస్వతి !
ప్రతి దేహమూ ఒక పుణ్యక్షేత్రం,
శివ సరస్వతీ మహాక్షేత్రం అపవర్గం !

పురుషరూప శిల్పమూర్తిని నేను
నీ స్త్రీరూప శిల్పమూర్తిపై
అంతులేని వ్యామోహం నాకు !
అప్పుడు నీవు సరస్వతివి నాకు !
ఆనంద పారవశ్యంలో
దేహదృష్టే విలుప్తమైపోయినప్పుడు
ఆత్మగా నీ ఆత్మపట్ల
అపారమైన ఆరాధన నాకు !
అప్పుడు నేను సరస్వతిని నీకు !

పారవశ్యం పారమ్యం చేరి
అపరా పరా సరిత్సాగర సంగమంలో
ఆత్మ స్పర్శే విముక్తమై పోయినప్పుడు
ఎవరు శివుడు ?
ఎవరు సరస్వతి ?

ఇప్పుడు—నాలో
పవిత్ర్యణువూ నీ అంతఃపురమే !
నీ చుట్టూ నీవు నిర్మించుకొన్న శిల్పం
చిరవియోగ విదగ్ధ చిత్తోద్వేగంతో

పరమశివుడై విజృంభిస్తున్నది నీలోకి !
విభ్రాంత సరస్వతివి నీ విప్పుడు !
పరమ పరముడైన నీలోని శివునిపై
విరుచుకు పడతావో యేమో నీవు !

కేంద్రం మనిద్దరికీ మూలభూతమైన బ్రహ్మ,
దాని అపరిమిత పరిధులం నీవూ, నేనూ !
నీవూ, నేనూ, నీవూ, నేనూ—అనంతత్వం మనం
అర్ధనారీశ్వర జీవకణాలం !
వియోగ విరహ వేదనతో, ఆత్మ నివేదనతో
వెతుక్కొంటూ వచ్చి ఇక్కడ కలిసాం !
ఇక విడిపోవద్దు మనం !
మనం ఇద్దరంగా వుంటూ
బ్రహ్మైక్య పరమానుభూతితో
విశ్వావలోకనం చేదాం నిరంతరం !

లక్ష్య జాగృతి

అంధకారపు అవ్యక్తావస్థ నుంచి
జాగృతివైపు ప్రయాణం చేసుకొంటూ
కాంతి చైతన్య క్రియా పుష్పఫలాల అరుణోదయం
ఇంకెంతో దూరం లేదన్న సంతోషాన్ని
గొంతెత్తి ప్రకటించింది కాల జ్ఞాని !
ఆనందభైరవి ఎత్తుకొంది కోకిల !

పద్మిని బిగి కౌగిలి మెల్లిగా సడలించుకొని,
పైట మావిచిగురు తేనెటరుగుపై చేరి
భూపాలకు తన కంఠాన్ని మేళవించింది తేటి !

ఆ రామాంతఃపురంలో
మలయ సమీర కుమారుల గుసగుసలు వింటూ
పనిపాటులకు ఆయత్తమయింది కూలిపేట !
శుక్రుని రాగజ్యోత్స్నలో
సుఖ పారవశ్యం పారమ్యం చేరుకోగా
ఎంత మనోజ్ఞంగా వుంది వసంత విభాతం !

సర్వ ప్రకృతీ మేల్కొని
ఆనంద స్నాతమై
అరుణోదయ పూజా గృహంలో
వెలిగించింది సూర్య దీపాన్ని !
సద, ఇక, ముందుకు !

రైలు ప్రయాణం

ఆదీ అంతం లేకుండా
వెలుగూ చీకటీ పట్టాలుగా
వెళ్లొస్తా, మళ్లొస్తా అంటూ
సాగిపోతున్నది ఈకాలం రైలుబండి !

ఎక్కడ బయలుదేరిందో ఇది !
ఎంతవరకూ పోతుందో మరి !
ఎక్కేవాళ్లెక్కుతున్నారు
దిగేవాళ్ళు దిగుతున్నారు.

వెళ్ళేకొలదీ పెరుగుతున్న రద్దీ !
కిక్కిరిసిన జనంలో కీచులాటలు !

స్టేషను వచ్చినా దిగనివాళ్ళు,
దాటిపోయినా గుర్తించనివాళ్ళు,
బండికి అలవాటు పడిపోయి
దిగడానికేడ్చేవాళ్ళు,
మందంగా పోతున్నదని విసిగేవాళ్ళు
మహావేగం అని బెదిరేవాళ్ళు,
దిగేస్టేషను దూరంలో వుండగానే
అన్నీ సర్దుకొని కూర్చునేవాళ్ళు,
అంతవరకు నిద్రపోయో, పేకాడో
అడావుడిగా దూకేసేవాళ్ళు,
టిక్కెట్టు లేకుండానే బండెక్కేవాళ్ళు,
బండిలోనే బిజినెసు చేసేవాళ్ళు,
రకరకాల ప్రయాణీకులు !

నవ్వుతూ ఎక్కి, ఏడుస్తూ దిగేవాళ్ళు
ఏడుస్తూ ఎక్కి, నవ్వుతూ దిగేవాళ్ళు
ప్రక్కవాళ్ళతో స్నేహంచేసి
ఆడీ పాడీ ఆనందం కూర్చేవాళ్ళు
ప్రక్కను మనుషులున్నారన్న గుర్తే లేక
ఛీసీ, ఛీఛీ అసహ్యం చేసేవాళ్ళు
దిగేవాళ్ళకు కన్నీటితో వీడ్కోలిస్తూ
ఎక్కేవాళ్ళను ఆశతో తిలకించేవాళ్ళు
అప్పుడే దిగిపోతున్నావా అంటూనే

పీడ విరగడయిందని నిట్టూర్చేవాళ్ళు
వెళ్ళి రమ్మని చెప్పి
వెళ్ళిపోయినందు కేడ్చేవాళ్ళు
బండెక్కించి, కేకలుపెట్టి సలహా లిచ్చేవాళ్ళు
బండిపోయినా స్టేషన్ను వదలనివాళ్ళు
రకరకాల మనస్తత్వాలు !

ఏవేవో బాధలు, బాధ్యతలు
ఎన్నెన్నో తొందర పనులు
ఎక్కడెక్కడికో పరుగులు !
ఉండేది కొద్దిసేపే అయినా
ఆ సేపూ, ఆ స్థలమూ సొంతం, శాశ్వతం అనుకొని
దెబ్బలాడేవాళ్ళు
దుఃఖం కొనితెచ్చుకొనే వాళ్ళు !
తాము ఏదో అవస్థపడి ఎక్కేసి
వెనకవాళ్ళని రానివ్వనివాళ్ళు
దొంగలున్నారు జాగ్రత అని చెపుతూ
ఇటూ అటూ దొంగచూపులు విసిరే ళ్ళు !
టిక్కెట్టు కలెక్టర్ని పసిగట్టి
లెవటరీ లో దూరి కూర్చునేవాళ్ళు
నిలబడే నిద్రపోయేవాళ్ళు
నిద్రనటిస్తూ పక్కస్త్రీలపైకి వొరిగేవాళ్ళు
రకరకాల మనుష్యులు !

తన గర్భగోళంలో
ఇంత గందరగోళం జరుగుతున్నా
ఏమీ పట్టించుకోని రైలుబండి
సాగిపోతున్నది పట్టాలపై పారాణి అద్దుకొంటూ
బరువుగా, నిండుచూలాలులా !

నిత్యం నిండు చూలాలు,
సతతం పచ్చి బాలెంతరాలు,
ఏ అభిజిత్సంకేతాన్ని కోరో
నిర్విరామంగా పోతున్న అభిసారిక,
పాపం పుణ్యం లెక్కచేయక
అపారమైన సంసారసాగరాలను
అసంఖ్యాకంగా మోస్తున్న మూలపుటమ్మ,
ఈ ధూమవేణి

ఆకాశంలో ఎర్రని, పచ్చని దీపాలు !
భూమిపై అవే ప్రతిబింబాలు !
సాత్వికమైన తెల్లదనంలో దాగి
భరించరాని ఎన్ని మొరటురంగులో !

ఆవిరి తరంగాలు, ఉంగరాలై, బొంగరాలై
పొగ మబ్బుల పాలపుంతలో
గిరికీలు కొడుతుండగా

చూచి సంతోషమైనా పడకుండా
పోతున్నది యాంత్రికంగా ;
ఉదరమేకాని, హృదయం లేదన్నట్టుగా !

ప్రతిక్షణమూ ఒకస్టేషను,
ప్రతి స్టేషనుకూ ఒక మాష్టరు,
అవసరమైనప్పుడే కనిపిస్తాడు గార్డు,
అసలే కనిపించడు డ్రైవరు !

ఎవరో పిల్లదానిచేయి పట్టుకు నడుస్తున్న
ఆ గుడ్డి బిచ్చగాడు
మన బండికి డ్రైవరే లేడంటున్నాడు !
అసలు బండే లేదట ఆ మాటకు వస్తే !
అతని కున్నదంతా అతని ఆకలి !
అది తీరుతూ వుండడం అతని లక్ష్యం !

భుక్తి కోసం భక్తి గీతాలు పాడేవాళ్ళని,
వంటకోసం పెళ్ళాడేవాళ్ళని,
వృద్ధాప్యంలో ఇంత కూడూ గుడ్డా కోసం
చచ్చిన తర్వాత ఇన్ని నీళ్ళ కోసం
పిల్లల్ని కనే వాళ్ళని,
ఎవరికీ ఎందుకూ పనికిరాని స్థితిలోకూడ
డొంకలపై మురికిపాతల్లా వేళ్ళాడే వాళ్ళని,
భరించక తప్పదు లోకం !

మనం మాత్రం ఏం చెయ్యగలం ?
వెయ్యి అతడి జోలిలో ఒకపైసా !

తెలిసిన గతంలో నుంచి
తెలియని భవిష్యత్తులోకి
అనుక్షణం దూసుకుపోతున్నది బండి !
వర్తమానం నీ నడుం లా వుంది !
వుండీ లేనట్టి దది !
లేకా వున్నట్టి దది !
నిరంతర క్షణిక సత్యం అది !

భూత భవిష్యన్మణిహారానికి
కొలికి పూసలా జిగేలు మంటూ,
అనంతమైన అంధకార గర్భంలో
ఒక మెరుపు మిణుగురులా రివ్వుమంటూ !
తలా తోకాలేని కాలోరగం వెన్నున
కన్నులా మిలమిల లాడ్తూ,
వర్తమానం నీ నడుంలా వుంది !

వచ్చిం దేదో స్టేషను :
ఎంతో సేపు ఆగదు బండి.
ఆగినట్టు కనిపిస్తుం దది అలసిన మనసుకు.
ఆగే పోతుందడ పనితీరిన తనువుకు;
అందం. చందం చూద్దామని -
ఆత్మను ఆనందంతో నింపుకొందామని
విహార యాత్రికు కదిలిన మనవంటి వాళ్ళకు

సంస్కారం ఒక్కటే పాత్రిది :
భూత భవిష్యత్తుల నడుమ
వెలుగు వంతెన అది :

ఏదో వంతెన దాటుతున్నది రైలు :
కింద ఏదో మహాప్రవాహం ।
ఏ హిమగిరి శిఖరాగ్రం నుంచో అది :

ఎందుకలా విసురుతావు ముఖం నిండా
ఆ తుమ్మెదల్లా కుట్టే చూపుల్ని ?
నీవు మానవకాంతవు కాకపోతే
నేను అని మిషణ్ని అయేవాణ్ని కాను :
నీ వుంటే. దేవత లక్కరలేదు నాకు :
అపూర్వ సౌందర్యాలతో
అమృత మాధుర్యాలతో
నిత్య నూతనంగా భవిష్యత్తు
వర్తమానం పై విరుచుకు పడుతుంటే
ఆనందం పట్టలేక
ఉక్కిరి బిక్కిరై పోతున్న మనకు
గతం ఒక పరుపు దుప్పటి మాత్రం.:

అందం లేనివాళ్ళను
నగలు పెట్టుకోనీ,
ఓపిక లేనివాళ్ళను
పై తరగతిలో పయనించనీ.
పెట్టంతా గుర్రిపెట్టి సిద్రిపోతోంది :
స్నానం చెయ్యి నీవు ఈ వెన్నెల వెల్లిలో :

విషయసూచిక

(అకారాది)

BCT

ANADI KOSA NUNCI
ANANTATVAM

By

BOYI BHIMANNA

For Copies:

(1) **ANDHRA VISWA SAHITI**
208, BOI GUDA, SECUNDRABAD.

(2) **SAHITI LATA PUBLICATIONS**
20, BACHELORS QUARTERS
MUJAM JAHI MARKET ROAD, HYDERABAD-1.

	మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TRLA 101 B 159
పుస్తకం పేరు	[illegible]
తారీఖు	25/10/24
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	181
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	IV, CI, BCI
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	akshaya
పేజీలు విడదీసినది	[illegible]
స్కాన్ చేసినది	Navya
పరీక్ష చేసినది	thasin
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యనివి	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good